

Ett år med nya utmaningar

Uppföljning av ideella föreningars villkor 2022

mucf
Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

Förord

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har regeringens uppdrag att följa upp villkoren för det civila samhället och hur dessa utvecklas över tid. Denna rapport utgör en del av denna uppföljning. Rapporten bygger på en enkätundersökning som genomförts bland ideella föreningar under januari och februari 2023. Rapporten redovisar i första hand föreningars villkor under 2022.

Det civila samhället har varit utsatt för stora utmaningar under de senaste åren. Covid-19-pandemin har haft stor negativ påverkan på föreningars möjligheter att bedriva verksamhet bland annat som en följd av de restriktioner som införts. Många föreningar har även tappat medlemmar till följd av pandemin, detta gäller särskilt föreningar som riktar sig mot äldre.

I början av 2022 togs kvarvarande restriktioner kopplade till pandemin bort i samband med att covid-19 inte längre klassades som en samhällsfarlig sjukdom. I stället uppstod nya samhällsutmaningar i form av Rysslands invasion av Ukraina, stigande elpriser och hög inflation.

Många föreningar kämpar fortfarande med effekterna av pandemin, även om dess negativa effekter har minskat jämfört med de två föregående åren. Samtidigt uppger var tredje förening i årets undersökning att de stigande elpriserna och den höga inflationen haft en negativ påverkan på deras möjligheter att bedriva verksamhet. Trots dessa utmaningar har föreningarna fortfarande en stark tro på framtiden och de flesta bedömer att tillräckligt många är intresserade av att engagera sig för att de ska kunna bedriva verksamhet i framtiden.

I årets undersökning ser vi dock tecken på att framtidstron har försämrats. Färre föreningar bedömer sig ha goda möjligheter att bedriva eller utveckla sin verksamhet under de kommande åren. Även om de flesta föreningar har en positiv framtidstro är det ett oroande tecken att allt fler föreningar ser dystrare på framtiden.

Civilsamhället utgör en grundpelare i vår demokrati och fyller en viktig roll som opinionsbildare och röstbärare. Det kommer därför vara av särskilt stor vikt att följa utvecklingen av villkoren för det civila samhället under de kommande åren samt att säkerställa att föreningarna ges fortsatt goda förutsättningar att verka.

Rapporten har tagits fram på avdelningen för utredning av Eric Helsing (uppdragsansvarig) och Christoffer Åkesson.

Lena Nyberg

Generaldirektör

Myndigheten för ungdoms- och civilsambällesfrågor

Innehåll

Sammanfattning.....	5
1. Inledning.....	7
Undersökningens syfte.....	8
Undersökningens genomförande och redovisning.....	8
Läsanvisningar.....	12
2. Konsekvenser av de senaste årens samhällsutmaningar.....	13
Effekter av covid-19-pandemin under 2020 och 2021.....	13
Effekter av covid-19-pandemin under 2022.....	16
Från pandemi till ökade elpriser och inflation – civilsamhället står inför nya utmaningar.....	19
Föreningars syn på framtiden.....	21
3. Föreningars ekonomi och långsiktiga förutsättningar.....	23
Ekonomiska förutsättningar att bedriva kärnverksamhet.....	23
Föreningarnas inkomstkällor.....	24
Föreningars intäkter från offentlig sektor.....	26
Föreningars möjligheter att söka bidrag.....	27
Föreningars långsiktiga förutsättningar.....	30
4. Samverkan med offentlig sektor.....	34
Föreningar som bedriver verksamhet på uppdrag av offentlig sektor.....	35
Öppenhet och insyn.....	36
Föreningars inställning till samverkan.....	39
5. Kontakt och dialog med offentliga aktörer.....	41
Kontakter på kommunal nivå.....	41
Kontakter på regional nivå.....	42
Kontakter på statlig nivå.....	43
Föreningars syn på kontakter med offentliga aktörer.....	45
6. Själständighet och demokrati.....	46
7. Uppföljning av principerna för det civila samhället.....	48
Principen om långsiktighet.....	48
Principen om självständighet och oberoende.....	48
Principen om dialog.....	49
Principen om öppenhet och insyn.....	50
Principen om mångfald.....	50
Principen om kvalitet.....	51
8. Slutord.....	53
9. Referenser.....	55
10. Metodbilaga.....	56

Sammanfattning

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) har i uppdrag av regeringen att följa upp hur villkoren för det civila samhället utvecklas över tid. Uppföljningen ska ske utifrån de sex principer som anges i *En politik för det civila samhället* (Prop. 2009/10:55). Denna rapport utgör en del av myndighetens uppföljningsuppdrag.

Rapporten bygger på en enkätundersökning som riktar sig till ideella föreningar i Sverige och undersöker i första hand föreningars villkor under 2022. I årets rapport undersöker vi även hur de ideella föreningarna har påverkats av covid-19-pandemin under de senaste åren samt i vilken utsträckning de stigande elpriserna och den höga inflationen har påverkat möjligheten att bedriva verksamhet. Rapporten är indelad i fem kapitel. Resultaten för varje kapitel redovisas i korthet nedan.

Konsekvenser av de senaste årens samhällsutmaningar

Rapporten visar att pandemin har påverkat föreningars möjligheter att bedriva verksamhet på ett negativt sätt under det senaste året. Effekterna av pandemin på föreningars verksamhet har dock minskat tydligt jämfört med 2020 och 2021. Resultaten visar även att var tredje förening upplever att deras möjligheter att bedriva verksamhet har påverkats på ett negativt sätt av de höga elpriserna och inflationen under det senaste året. Trots dessa utmaningar har de flesta föreningar fortfarande en stark tro på framtiden, men andelen har minskat jämfört med föregående år. Det är också färre föreningar som bedömer sig ha goda möjligheter att bedriva eller utveckla sin verksamhet under de kommande åren jämfört med tidigare.

Föreningars ekonomi och långsiktiga förutsättningar

De flesta föreningar anser sig ha haft goda ekonomiska förutsättningar att bedriva kärnverksamhet under det senaste året. Andelen har dock minskat något över tid. Liksom föregående år är bidrag för ordinarie verksamhet, medlemsavgifter och intäkter från egen försäljning de inkomstkällor som flest föreningar uppger är mycket viktiga för föreningens verksamhet.

Samverkan med offentlig sektor

Årets mätning visar att den tidigare nedåtgående trenden vad gäller andelen som bedriver verksamhet på uppdrag av offentlig sektor har avstannat. Flertalet föreningar anser att relationen med offentlig sektor präglas av ömsesidigt förtroende.

Resultaten visar också att hälften av föreningarna önskar samverka mer med offentlig sektor än vad de gör idag.

Kontakt och dialog med offentliga aktörer

Andelen föreningar som uppger att de har haft kontakt med offentliga aktörer under det senaste året har stabiliserats under 2022, efter att ha minskat kraftigt under 2021. Andelen föreningar med kontakter på kommunal nivå har ökat jämfört med föregående år. Bland de föreningar som uppger att de har haft kontakt med offentliga företrädare är majoriteten nöjda med hur kontakten och dialogen fungerar.

Självständighet och demokrati

En majoritet av föreningarna instämmer i att de har haft möjlighet att bedriva verksamhet utan obefogad kontroll eller inblandning från offentlig sektor. De flesta föreningar upplever inte heller att företrädare från offentlig sektor har försökt påverka inriktningen på verksamheten eller vilka åsikter som föreningen uttrycker offentligt på ett obefogat sätt. Samtidigt visar resultaten att det förekommer viss påverkan från offentlig sektor, om än i begränsad utsträckning. Vanligast är att föreningar anpassat sin verksamhet för att inte gå miste om offentliga bidrag.

1. Inledning

Målet med politiken för det civila samhället är att villkoren ska förbättras för det civila samhällets organisationer. MUCF har i uppdrag att verka för att villkoren förbättras och att följa villkorens utveckling över tid. Det gör myndigheten bland annat genom att fördela bidrag till civilsamhällesorganisationer. Myndigheten samverkar även med andra myndigheter och är ett kunskapsstöd för dem och det civila samhället.

MUCF tar årligen fram en rapport som följer upp ideella föreningars villkor. Denna rapport utgår från de sex principer som slogs fast i propositionen 2009/10:55 och ligger till grund för uppföljningen (SFS 2018:1425). De sex principerna är:

- långsiktighet
- självständighet och oberoende
- dialog
- öppenhet och insyn
- mångfald
- kvalitet.

Sedan 2012 har myndighetens uppföljning framför allt baserats på en enkät som skickats ut till ideella föreningar. Det gör att myndigheten har möjlighet att följa utvecklingen av villkoren över tid. I årets enkät har några nya frågor tillkommit jämfört med föregående år. Det handlar bland annat om frågor om hur ideella föreningar upplever offentliga aktörers bidragsprocesser och om hur de höga elpriserna och inflationen påverkat föreningarnas möjlighet att bedriva verksamhet.

MUCF har fått i uppdrag att särskilt prioritera att ta fram ett uppföljningssystem om det civila samhället som tar hänsyn till de sex principerna.

Undersökningens syfte

Syftet med rapporten är att följa upp villkoren för det civila samhället och hur de utvecklas över tid. I årets rapport undersöks även hur pandemin har påverkat det civila samhället under åren 2020–2022. Enligt uppdraget ska rapporten utarbetas i samråd med det civila samhället. Det har gjorts genom en referensgrupp¹.

Undersökningens genomförande och redovisning

Den organisationsform som MUCF följer över tid är ideella föreningar, vilket är den vanligaste formen i det civila samhället (SCB 2022). Begreppet det civila samhället inkluderar, förutom ideella föreningar, även andra typer av formella organisationer som till exempel stiftelser, trossamfund och samfälligheter, men även andra mer informella typer av sammanslutningar som till exempel tillfälliga uppprop eller nätverk (Prop. 2009/10:55).

Årets rapport bygger på enkätdata som har samlats in med hjälp av fyra olika enkäter som undersökt föreningarnas villkor år 2018, 2020, 2021 och 2022. Årets enkät skickades ut i januari 2023 och undersöker villkoren för föreningarna under 2022, genom att vi frågar om föreningarnas verksamhet de senaste tolv månaderna. Enkäten skickades ut till 3 000 ideella föreningar som valts ut slumpmässigt utifrån Statistiska centralbyråns (SCB) företagsregister. Av dessa var det 1 519 föreningar som valde att svara på enkäten.

I årets rapport redovisas framför allt hur svaren på olika frågor har utvecklats över tid med fokus på de senaste åren. I vissa fall jämförs även olika typer av föreningar. Skillnader mellan olika grupper och år beskrivs i löptext enbart om de är statistiskt säkerställda på 95-procents signifikansnivå. I figurer redovisas ibland skillnader som inte är statistiskt säkerställda utan att det kommenteras. Siffrorna i rapporten är avrundande till närmaste heltal. Avrundningen kan medföra att summeringar av olika svarsalternativ i diagrammen inte summerar till exakt den andel som redovisas i löptexten.

---

¹ Referensgruppen bestod av Ivar Scotte (Malmö Ideella), Olle Möller (Sveriges Föreningar), Cecilia Lunell (Riksidrottsförbundet/SISU Idrottsutbildarna), Cecilia Ekstrand (Synskadades Riksförbund) och Raymond Svensson (Ideell kulturalians i region Stockholm).

Indelningar av föreningar utifrån bakgrundsfaktorer

Rapportens främsta syfte är att ge en generell bild av föreningars villkor och följa utvecklingen över tid. I rapporten ligger fokus på att beskriva utvecklingen sedan 2018. Tidigare studier har dock visat att ideella föreningars förutsättningar och villkor kan skilja sig åt beroende på till exempel föreningens storlek, inriktning och var den är baserad (MUCF 2020). Därför jämförs även föreningarnas svar utifrån olika bakgrundsfaktorer. Dessa jämförelser redovisas dock i huvudsak i en tabellbilaga som finns att ladda ned på MUCF:s hemsida. De olika bakgrundsfaktorerna som använts för indelningen förklaras nedan.

Föreningars professionaliseringsgrad

Föreningarna har delats in utifrån om de har anställda eller inte. Uppgifterna kommer från SCB:s företagsregister. Bland föreningarna som besvarat årets enkät är det 44 procent som har anställda och 56 procent som inte har det.

Antalet medlemmar i föreningen

Föreningarna har delats in i tre olika kategorier utifrån hur många medlemmar de har: 1–100 medlemmar (37 procent av föreningarna), 101–500 medlemmar (38 procent) och mer än 500 medlemmar (21 procent).

Föreningar kan även ha andra organisationer (och inte personer) som medlemmar. Dessa föreningar har exkluderats när vi gjort jämförelser baserat på medlemsantal.

Kommuntyp utifrån föreningens säteskommun

Indelningen utgår från föreningarnas säteskommun och följer den indelning i tre kommuntyper som tagits fram av Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys 2014).

- **Storstadskommuner.** Som storstadskommuner räknas kommuner där mindre än 20 procent av människorna bor i rurala områden och där kommunen, tillsammans med angränsade kommuner, har en samlad folkmängd på minst 500 000 invånare. Kommuntypen omfattar 29 av 290 kommuner.

- Landsbygdskommuner. Som landsbygdskommuner räknas kommuner där minst 50 procent av befolkningen bor i rurala områden. 130 kommuner av 290 räknas som landsbygdskommuner.
- Blandade kommuner. De kommuner som inte kan kategoriseras som storstadskommun eller landsbygdskommun ingår i gruppen blandade kommuner. De har en folkmängd under 500 000 invånare och mindre än 50 procent av befolkningen bor i rurala områden. I denna kategori finns 131 av 290 kommuner.

Bland de föreningar som svarat på enkäten är det vanligast att ha sitt säte i en blandad kommun (51 procent). Det är ungefär lika många föreningar som har sitt säte i en storstadskommun (26 procent) som i en landsbygdskommun (23 procent).

Föreningens inriktning

Vi har delat in föreningarna utifrån verksamhetens inriktning. Inriktningarna utgår från en indelning av icke-vinstdrivande organisationer, International Classification of Non-Profit Organisations (ICNPO) som FN tagit fram. Vi har använt den uppgift om bransch som SCB har information om i företagsregistret för alla ideella föreningar och matchat den mot FN:s indelning (SCB 2022; FN 2003). En utförligare beskrivning av denna process återfinns i metodbilagan. Indelningen resulterar i följande kategorisering av föreningarna där andelen av alla föreningar som ingår i kategorin anges inom parentes:

- Intresseföreningar (32 procent)
- Idrottsföreningar (27 procent)
- Kulturföreningar (9 procent)
- Annan inriktning (32 procent)

I gruppen ”annan inriktning” ingår bland annat föreningar med religiös verksamhet, fackföreningar och föreningar verksamma inom utbildning och forskning.

Föreningens målgrupp (utifrån ålder)

Föreningarna fick svara på vilken åldersgrupp som föreningens medlemmar till största delen bestod av. Utifrån svaren på den frågan har vi delat in föreningar i tre olika kategorier. Föreningar vars medlemmar till största delen består av:

- Barn och unga (0 – 25 år)
- Vuxna (26 – 64 år)
- Äldre (65 år eller äldre)

De flesta föreningar har till största delen vuxna som medlemmar (51 procent).

Därefter följer barn och unga (20 procent) samt äldre (19 procent). Det är 10 procent av föreningarna som inte har angett någon huvudsaklig åldersgrupp.

Föreningens verksamhetsnivå

Föreningarna har uppgett på vilken nivå de är verksamma. Dessa nivåer är:

- Internationell nivå (7 procent)
- Nationell nivå (15 procent)
- Regional eller länsnivå (19 procent)
- Lokal eller kommunal nivå (58 procent)
- Annan nivå (1 procent)

En del föreningar har uppgett att de är aktiva på flera olika nivåer. I dessa fall har vi kategoriserat föreningen efter den högsta nivå som föreningen angivit. Det vill säga om föreningen angivit både nationell nivå och lokal eller kommunal nivå har föreningen räknats som aktiv på nationell nivå.

Det är 1 procent av föreningarna som är aktiva på ”annan nivå”. Dessa föreningar har exkluderats när jämförelser gjorts utifrån verksamhetsnivå på grund av att de varit för få.

Föreningens syfte

Föreningar kan ha flera olika syften med sin verksamhet och det kan vara intressant att göra jämförelser utifrån föreningars syften. Utifrån svaren på frågan ”Vilket av

följande syften är det främsta syftet för din organisations verksamhet?” grupperades föreningarna efter följande syften:

- Vara en röstbärare och opinionsbildare (15 procent).
- Ge service/erbjuda verksamhet till medlemmar eller människor i allmänhet (55 procent).
- Vara en utförare och leverantör av tjänster finansierade av offentliga medel (5 procent).
- Förvalta egendom som medlemmarna äger gemensamt (3 procent).
- Min organisation arbetar inte med något av syftena ovan (21 procent).

Om föreningen arbetade med flera syften uppmanades de att välja det främsta.

Läsanvisningar

Rapporten är indelad i åtta kapitel:

- Kapitel 1 är en inledning.
- Kapitel 2 redovisar resultat över konsekvenserna av de senaste årens samhällsutmaningar på föreningarna.
- Kapitel 3 redovisar resultat som har att göra med föreningarnas ekonomiska förutsättningar.
- Kapitel 4 redovisar resultat gällande föreningarnas samverkan med offentlig sektor.
- Kapitel 5 redovisar hur ofta föreningar har kontakter med offentliga aktörer och hur föreningarna upplever dessa kontakter.
- Kapitel 6 innehåller resultat på olika frågor som handlar om föreningars självständighet och oberoende.
- Kapitel 7 är en uppföljning av resultaten utifrån de sex principerna för det civila samhället.
- Kapitel 8 innehåller slutord.

I slutet på rapporten återfinns den enkät som skickades ut för att undersöka ideella föreningars villkor under 2022.

2. Konsekvenser av de senaste årens samhällsutmaningar

I detta kapitel beskrivs hur de ideella föreningarna har påverkats av covid-19-pandemin samt hur de under det senaste året ställts inför nya utmaningar i form av ökade elpriser och hög inflation. Kapitlet belyser även hur föreningarna ser på framtiden.

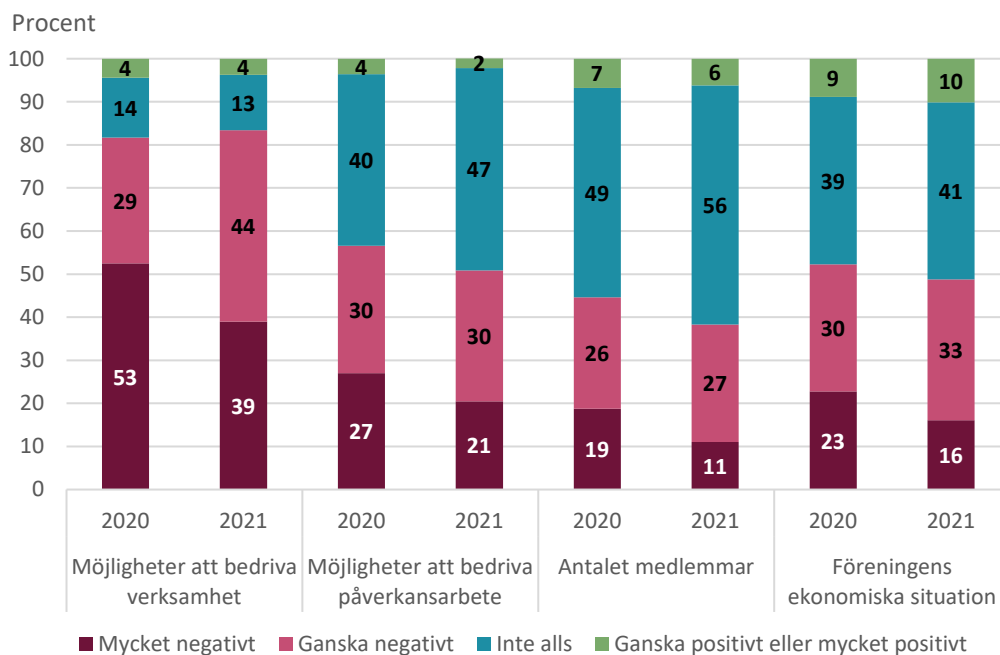
Effekter av covid-19-pandemin under 2020 och 2021

I den enkät som skickats till föreningarna ställs fyra frågor om hur föreningen påverkats av covid-19-pandemin i fyra olika avseenden:

- möjligheten att bedriva verksamhet
- möjligheten att bedriva påverkansarbete
- antalet medlemmar i föreningen
- föreningens ekonomiska situation.

I enkäterna avseende 2020 och 2021 ställs frågorna om hur covid-19-pandemin påverkat organisationen utan att någon specifik tidsperiod nämns. Frågorna ska då tolkas som den sammantagna effekten av pandemin från starten av pandemin till och med den tidpunkt då enkäten besvarats. För enkäten avseende 2020 innebär detta att svaren återspeglar effekten av pandemin från starten av pandemin under mars 2020 till och med slutet på 2020. För enkäten avseende 2021 avses den sammantagna effekten från starten av pandemin till och med slutet på 2021.

Figur 2.1 visar hur svaren fördelar sig utifrån 2020 och 2021 års enkäter. För samtliga frågor har andelen föreningar som säger sig ha påverkats mycket negativt av covid-19-pandemin minskat mellan åren.

Figur 2.1 Hur coronapandemin har påverkat möjligheten att bedriva verksamhet, att bedriva påverkansarbete, antalet medlemmar samt föreningens ekonomiska situation, 2020 och 2021. Procent.

Not: Alternativen "Ganska positivt" och "Mycket positivt" har slagits ihop till ett enda svarsalternativ då uppgifterna annars inte hade kunnat redovisas på grund av för få observationer.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2020 och 2021

Ökade svårigheter för föreningar att bedriva verksamhet under pandemin

Under det första pandemiåret 2020 uppgav 82 procent av alla föreningar att pandemin påverkade deras möjligheter att bedriva verksamhet negativt. 53 procent uppgav att deras möjligheter att bedriva verksamhet påverkades mycket negativt och 29 procent uppgav att deras möjligheter att bedriva verksamhet påverkades ganska negativt.

Under 2021 var det en ungefär lika stor andel föreningar som uppgav att pandemin påverkade deras möjligheter att bedriva verksamhet negativt. Det var däremot en lägre andel som uppgav att deras möjlighet att bedriva verksamhet påverkades mycket negativt (39 procent) jämfört med 2020, medan en högre andel uppgav att deras möjligheter påverkades ganska negativt (44 procent). Minskningen av andelen föreningar som mellan 2020 och 2021 ansåg att pandemin haft en mycket negativ påverkan på möjligheten att bedriva verksamhet kan bero på att organisationerna allt

eftersom pandemin pågått anpassat sig till de nya förutsättningarna och hittat nya arbetssätt.

Sämre möjligheter att bedriva påverkansarbete under pandemin

Drygt hälften (57 procent) av alla föreningar uppgav att deras möjligheter att bedriva påverkansarbete påverkades negativt som en följd av covid-19-pandemin 2020.

40 procent av föreningarna uppgav emellertid att deras möjligheter att bedriva påverkansarbete inte påverkades alls.

En något lägre andel föreningar uppgav att deras möjligheter att bedriva påverkansarbete påverkades negativt av pandemin i enkäten för år 2021 (51 procent) jämfört med 2020 års enkät, medan en högre andel uppgav att deras möjligheter inte påverkades alls (47 procent).

Negativ påverkan på antalet medlemmar bland många föreningar

Under 2020 uppgav 45 procent av alla föreningar att antalet medlemmar påverkades negativt av pandemin, medan 49 procent uppgav att antalet medlemmar inte påverkades alls och 7 procent uppgav att antalet medlemmar påverkades positivt.

Andelen föreningar som uppgav att antalet medlemmar påverkades negativt av pandemin var något lägre under 2021 (38 procent) jämfört med 2020, medan andelen som uppgav att antalet medlemmar inte påverkades alls var något högre (56 procent).

Negativa ekonomiska konsekvenser för många föreningar

Drygt hälften (52 procent) av alla föreningar uppgav att deras ekonomiska situation påverkades negativt av pandemin under det första pandemiåret 2020, medan 39 procent uppgav att deras ekonomiska situation inte påverkades och 9 procent uppgav att deras ekonomiska situation påverkades positivt.

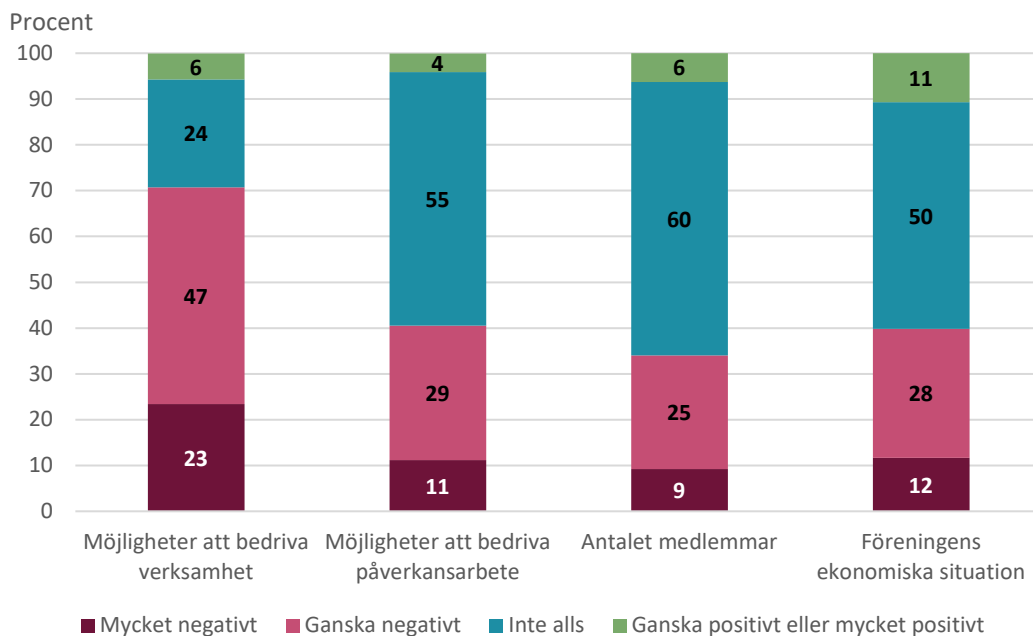
En ungefär lika stor andel föreningar (49 procent) uppgav att deras ekonomiska situation påverkades negativt av pandemin under det andra pandemiåret 2021. Däremot var det en något lägre andel som uppgav att deras ekonomiska situation påverkades mycket negativt jämfört med 2020 (16 respektive 23 procent). 41 procent

av föreningarna uppgav att deras ekonomiska situation inte påverkades alls och 10 procent uppgav att deras ekonomiska situation påverkades positivt.

Effekter av covid-19-pandemin under 2022

Pandemins effekter på ideella föreningar avtar

I den enkät som MUCF skickade ut i början av 2023 ställdes en fråga om hur covid-19-pandemin påverkat organisationen under de senaste tolv månaderna, vilket i praktiken innebär att frågan avser hur coronapandemin påverkat organisationen under 2022. Resultaten redovisas i figur 2.2.

Figur 2.2 Hur coronapandemin har påverkat möjligheten att bedriva verksamhet, bedriva påverkansarbete, antalet medlemmar samt föreningens ekonomiska situation under de senaste tolv månaderna, 2022. Procent.

Not: Alternativen "Ganska positivt" och "Mycket positivt" har slagits ihop till ett enda svarsalternativ då uppgifterna annars inte hade kunnat redovisas på grund av för få observationer.

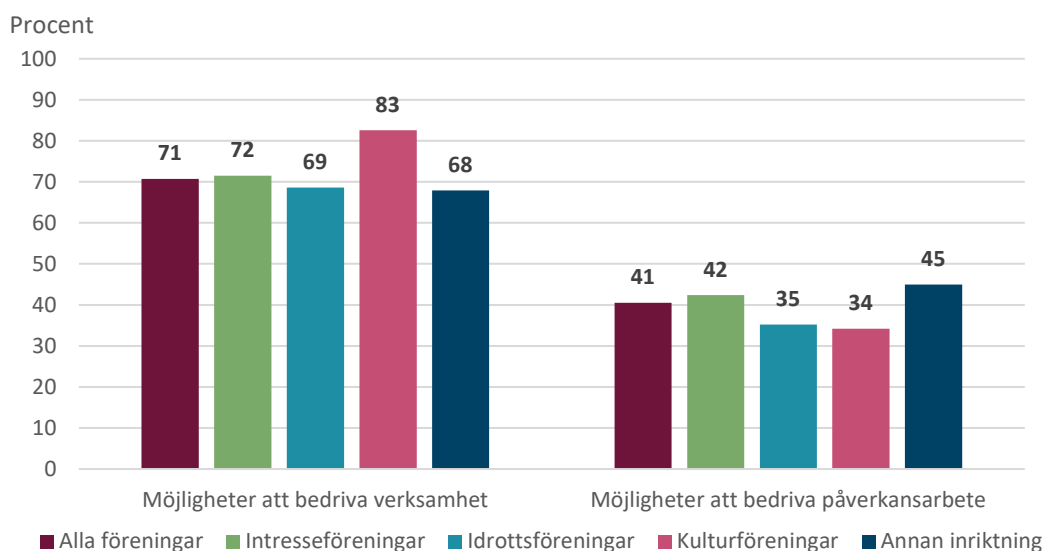
Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

Många föreningar upplever svårigheter att bedriva verksamhet – men andelen minskar

I årets enkät uppger 71 procent av föreningarna att deras möjligheter att bedriva verksamhet har påverkats negativt av pandemin under 2022. Det är en något lägre andel jämfört med pandemiåren 2020 och 2021, då andelen var 82 respektive 83 procent. Framför allt har andelen föreningar som uppger att deras möjligheter har påverkats mycket negativt minskat under 2022. 24 procent av föreningarna uppger att pandemin inte har påverkat deras möjligheter att bedriva verksamhet.

Kulturföreningar uppger i något högre grad (83 procent) än övriga föreningar (mellan 68 och 72 procent) att deras möjligheter att bedriva verksamhet har påverkats negativt av pandemin, se figur 2.3.

Figur 2.3 Andel föreningar som anger att coronapandemin haft negativ påverkan på organisationens möjligheter att bedriva verksamhet och att bedriva påverkansarbete under de senaste tolv månaderna, efter föreningens inriktning, 2022. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

Mindre vanligt att föreningar upplever att påverkansarbete försvårats

40 procent av föreningarna uppger att deras möjligheter att bedriva påverkansarbete påverkats negativt av pandemin under 2022. Det är en lägre andel jämfört med pandemiåren 2020 och 2021, då andelen var 57 respektive 51 procent. Framför allt

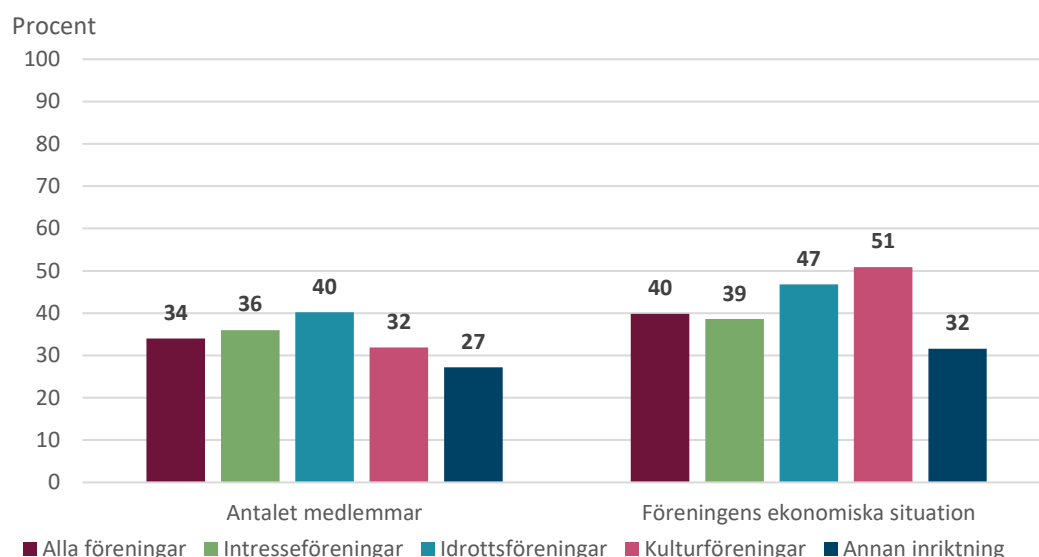
har andelen föreningar som uppger att deras möjligheter har påverkats mycket negativt minskat under 2022. Drygt hälften (55 procent) av alla föreningar uppger att pandemin inte har påverkat deras möjligheter att bedriva påverkansarbete under det senaste året.

Idrottsföreningar och kulturföreningar (35 respektive 34 procent) uppger i något lägre grad än föreningar med annan inriktning (45 procent) att deras möjligheter att bedriva påverkansarbete har påverkats negativt av pandemin. Föreningar med annan inriktning omfattar bland annat fackföreningar och föreningar med religiös verksamhet. Se figur 2.3.

Medlemstappet för föreningar ser ut att avta

En majoritet (60 procent) av föreningarna uppger att antalet medlemmar inte har påverkats av pandemin under 2022. Ungefär en tredjedel (34 procent) av föreningarna uppger att deras medlemsantal har påverkats negativt, vilket är en lägre andel jämfört med pandemiåren 2020 och 2021.

Idrottsföreningar uppger i högre grad (40 procent) än kulturföreningar (32 procent) och föreningar med annan inriktning (27 procent) att antalet medlemmar har påverkats negativt av pandemin, se figur 2.4.

Figur 2.4 Andel föreningar som anger att coronapandemin haft negativ påverkan på antalet medlemmar i organisationen och på organisationens ekonomiska situation under de senaste tolv månaderna, efter föreningens inriktning, 2022. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

De flesta föreningar har inte påverkats negativt ekonomiskt under 2022

I årets enkät uppger hälften av alla föreningar att deras ekonomiska situation inte har påverkats av pandemin under 2022. 40 procent av föreningarna uppger att deras ekonomiska situation har drabbats negativt och 11 procent uppger att deras ekonomiska situation har påverkats positivt. En bidragande orsak till att vissa föreningar ser en positiv effekt av covid-19-pandemin på deras ekonomiska situation kan vara att dessa föreningar haft lägre utgifter under pandemiåren, till exempel genom att vissa aktiviteter inte kunnat genomföras.

Idrottsföreningar och kulturföreningar uppger i något högre grad än övriga föreningar att deras ekonomiska situation har drabbats negativt av pandemin, se figur 2.4.

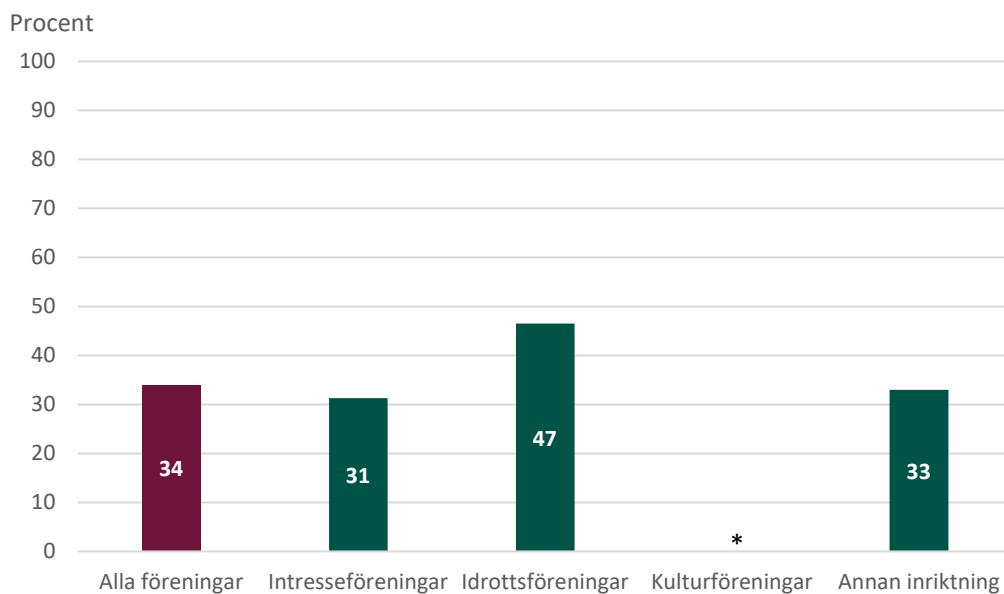
Från pandemi till ökade elpriser och inflation – civilsamhället står inför nya utmaningar

Flera olika faktorer, däribland Rysslands invasion av Ukraina under februari 2022, ledde till en kraftig ökning av elpriserna och av inflationen. De stigande elpriserna och den höga inflationen innebär att civilsamhället ställs inför nya utmaningar. I årets undersökning lades därför en ny fråga in i enkäten för att undersöka i vilken utsträckning elpriserna och inflationen påverkat möjligheten att bedriva verksamhet.

Var tredje förening har påverkats negativt av höga elpriser och stigande inflation

Resultaten visar att 34 procent av alla föreningar uppger att deras möjligheter att bedriva verksamhet har påverkats på ett mycket negativt eller ganska negativt sätt av de höga elpriserna och inflationen under det senaste året.

Figur 2.5 visar att idrottsföreningar i högre grad (47 procent) än övriga föreningar (mellan 31 och 33 procent) uppger att deras möjligheter att bedriva verksamhet har påverkats på ett negativt sätt till följd av de höga elpriserna och inflationen under det senaste året.

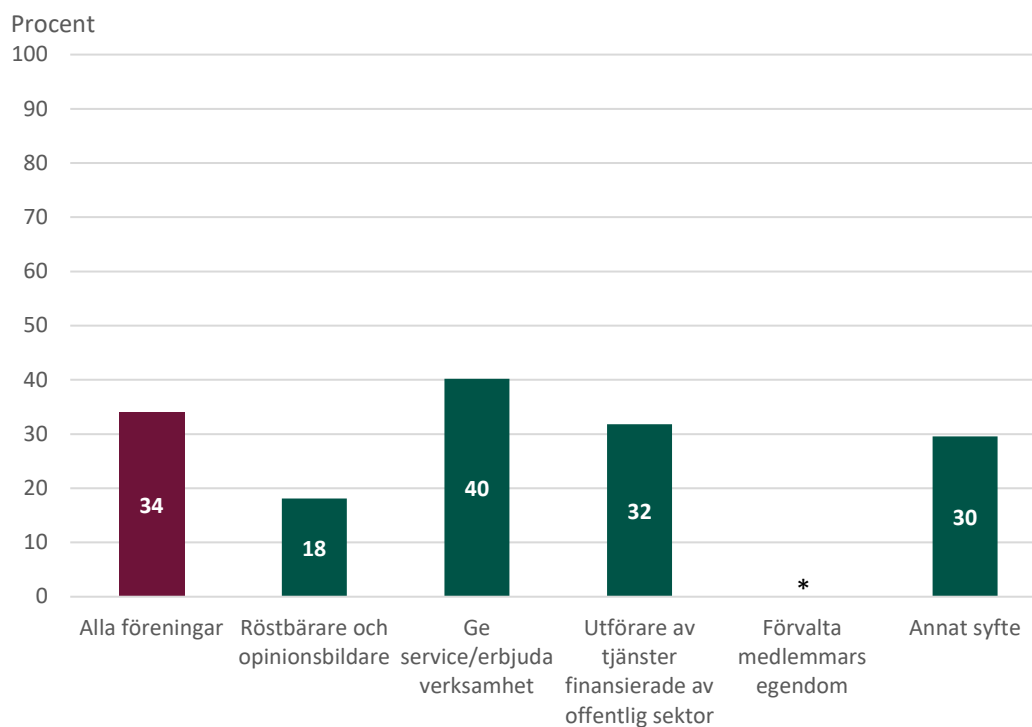
Figur 2.5 Andel föreningar som anser att de höga elpriserna och inflationen har påverkat organisationens möjlighet att bedriva verksamhet på ett negativt sätt, efter föreningens inriktning, 2022. Procent

Not: Ingen uppgift redovisas för kulturföreningar på grund av för få observationer².

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

Föreningar vars främsta syfte är att ge service eller erbjuda verksamhet till medlemmar eller människor i allmänhet uppger i högre grad än övriga föreningar att deras möjligheter att bedriva verksamhet har påverkats på ett negativt sätt av de höga elpriserna och inflationen, medan föreningar vars främsta syfte är att vara en röstbärare och opinionsbildare har påverkats i lägre grad, se figur 2.6.

² I rapporten redovisas inga uppgifter som baserar sig på färre än 20 observationer.

Figur 2.6 Andel föreningar som anser att de höga elpriserna och inflationen har påverkat organisationens möjlighet att bedriva verksamhet på ett negativt sätt, efter föreningens främsta syfte, 2022. Procent

Not: Ingen uppgift redovisas för föreningar vars främsta syfte är att förvalta medlemmars egendom på grund för få observationer.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

Föreningar med säte i landsbygdskommuner (38 procent) samt föreningar med säte i blandade kommuner (36 procent) uppger i högre utsträckning än föreningar med säte i storstadskommuner (28 procent) att de höga elpriserna och inflationen påverkat deras möjligheter att bedriva verksamhet negativt under det senaste året.

Föreningars syn på framtiden

De senaste åren har präglats av stora samhällsutmaningar. Covid-19-pandemin har påverkat föreningarnas förutsättningar att bedriva verksamhet och nu ställs de inför ytterligare utmaningar som en följd av den höga inflationen och kraftigt stigande elpriser. Trots dessa utmaningar har dock föreningarna fortfarande en stark tro på framtiden.

Försämrad framtidstro bland föreningar

I årets undersökning angav 83 procent av föreningarna att de bedömer att de har goda möjligheter att bedriva verksamhet under de närmast kommande åren. Andelen har dock minskat jämfört med 2021 års undersökning där andelen var 88 procent. Andelen som bedömer sig ha goda möjligheter att bedriva verksamhet under de kommande åren var under 2022 högre ju större föreningarna är sett till antal medlemmar. I föreningar med 1–100 medlemmar uppgick andelen till 78 procent och bland föreningar med mer än 500 medlemmar var andelen 88 procent.

En majoritet av föreningarna (73 procent) anser vidare att de har goda möjligheter att utveckla verksamheten under de kommande åren. Även i detta fall har andelen minskat jämfört med 2021, då uppgick andelen till 80 procent.

Resultaten visar också att 15 procent av föreningarna uppger att de under de senaste tolv månaderna har diskuterat att lägga ner eller låta organisationen vila. Denna andel har ökat jämfört med 2020 då andelen var 10 procent.

Andelen som har diskuterat att lägga ner eller låta organisationen vila var högst bland mindre föreningar med 1–100 medlemmar (24 procent). Bland de föreningar som diskuterat att lägga ner eller låta verksamheten vila är den vanligaste orsaken bristande intresse eller tid bland medlemmar att engagera sig i organisationen (47 procent), följt av bristande ekonomi (31 procent).

3. Föreningars ekonomi och långsiktiga förutsättningar

I detta kapitel beskrivs ideella föreningars ekonomiska förutsättningar.

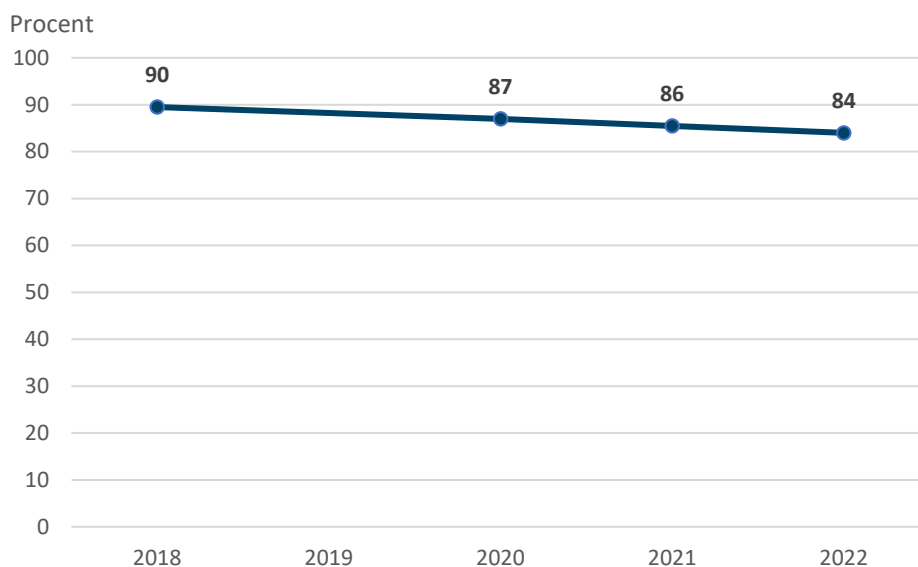
I regeringens proposition *En politik för det civila sambället* lyfts att det är viktigt att föreningar har goda, långsiktiga och stabila förutsättningar för sin verksamhet. I propositionen fastläs också att det är viktigt att föreningars självständighet och handlingsutrymme bevaras och skyddas (Prop. 2009/10:55). Utifrån principerna är det därför intressant att följa hur föreningars ekonomiska förutsättningar förändras över tid.

I enkäten frågar vi om föreningars ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamhet samt vilka som är föreningars viktigaste inkomstkällor. Vidare ställs frågor om hur föreningar ser på möjligheten att bedriva och utveckla verksamheten de närmast kommande åren. Dessutom innehåller enkäten olika frågor om offentlig finansiering av föreningars verksamhet. Flera av frågorna om ekonomiska förutsättningar går att följa tillbaka till 2018 års enkätundersökning och därmed kan vi belysa hur de ekonomiska villkoren förändrats under perioden.

Ekonomiska förutsättningar att bedriva kärnverksamhet

Resultaten från årets enkät visar att de allra flesta föreningar (84 procent) uppger att de har haft ekonomiska förutsättningar att bedriva kärnverksamhet under det senaste året. Andelen har dock minskat jämfört med 2018 då andelen uppgick till 90 procent och 2020 då andelen var 87 procent, se figur 3.1.

Föreningar med fler än 500 medlemmar anger i högre utsträckning (87 procent) än föreningar med färre medlemmar att de haft ekonomiska förutsättningar att bedriva kärnverksamhet under det senaste året.

Figur 3.1 Andel föreningar som anger att de under det senaste året haft goda förutsättningar att bedriva kärnverksamhet, 2018–2022. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2018, 2020, 2021 och 2022

Föreningarnas inkomstkällor

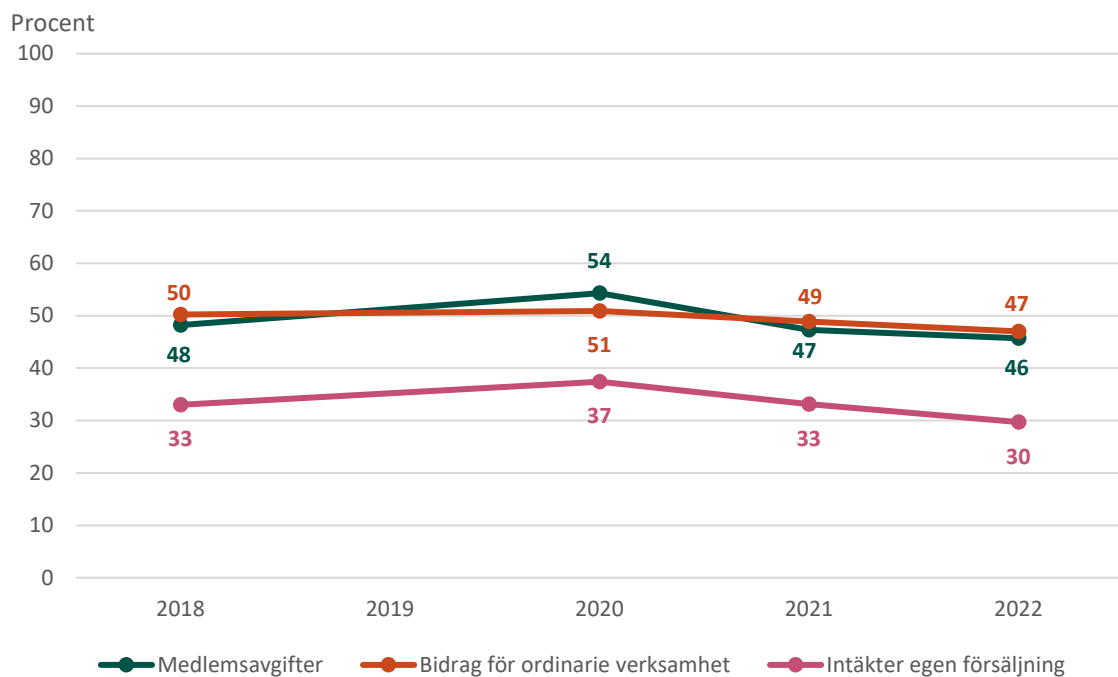
I enkäten får de ideella föreningarna uppge i vilken utsträckning olika inkomstkällor är viktiga för föreningens verksamhet. De inkomstkällor som flest föreningar anser är mycket viktiga är bidrag för ordinarie verksamhet (47 procent), medlemsavgifter (46 procent) och intäkter från egen försäljning (30 procent). Figur 3.2 visar hur andelen föreningar som uppgett att dessa inkomstkällor är mycket viktiga har utvecklats sedan 2018.

Under perioden 2018 – 2020 var andelen föreningar som uppger att bidrag för ordinarie verksamhet var en mycket viktig inkomstkälla relativt oförändrad kring 50 procent. Därefter har andelen minskat till 47 procent 2022.

Andelen föreningar som svarar att medlemsavgifter är en mycket viktig inkomstkälla ökade från 48 till 54 procent mellan 2018 och 2020, för att sedan minska till 46 procent 2022.

Ett liknande mönster kan noteras för andelen föreningar som uppger att intäkter från egen försäljning var en mycket viktig inkomstkälla, andelen ökade från 33 till 37 procent mellan 2018 och 2020, följt av en minskning till 30 procent 2022.

Figur 3.2 Andel föreningar som anger att intäkter från medlemsavgifter, egen försäljning samt bidrag för ordinarie verksamhet är en mycket viktig inkomstkälla, 2018–2022. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2018, 2020, 2021 och 2022

Tabell 3.1 visar andelen föreningar som uppgett att olika inkomstkällor varit mycket viktiga för deras verksamhet under åren 2018, 2020, 2021 och 2022. Andelen föreningar som i årets undersökning anger att bidrag för lokal eller anläggning är en mycket viktig inkomstkälla ligger kvar på samma nivå som 2021 (22 procent). Under 2020 angav 29 procent av föreningarna att denna inkomstkälla var mycket viktig för verksamheten. I årets undersökning uppger 17 procent att sponsring eller gåvor från företag är en mycket viktig inkomstkälla, vilket är en ökning jämfört med 2021 då andelen uppgick till 14 procent.

Tabell 3.1 Andel föreningar som anger att respektive inkomstkälla är mycket viktig för föreningens verksamhet, 2018, 2020, 2021 och 2022. Procent.

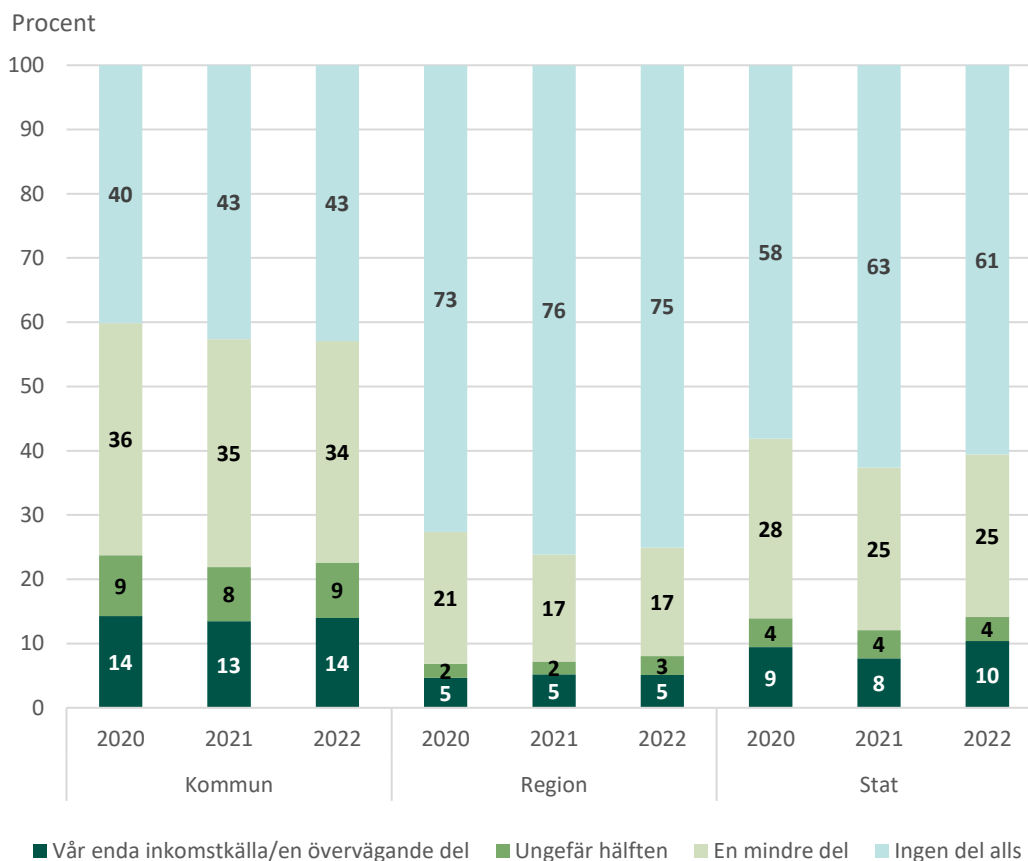
Inkomstkälla	2018	2020	2021	2022
Bidrag för ordinarie verksamhet (från kommun, region eller stat)	50	51	49	47
Medlemsavgifter	48	54	47	46
Intäkter egen försäljning	33	37	33	30
Bidrag för att driva särskilda projekt (från kommun, region eller stat)	25	26	23	22
Bidrag för lokal eller anläggning	23	29	22	22
Sponsring eller gåvor från företag	19	21	14	17
Gåvor från enskilda personer	14	13	12	12
Bidrag från icke-statliga fonder eller stiftelser	9	12	10	10
Överföringar från huvud- eller paraplyorganisation	9	14	9	9
Annat	-	-	7	6
Ersättning för utförande av uppdrag som inte upphandlats åt kommun, stat eller region	6	9	4	5
Avkastning på eget kapital	6	7	4	5
Bidrag från någon av EU:s fonder eller annat EU-organ	5	4	2	4
Inkomst från finansiärer utomlands	..	..	..	..

Not: Alternativet "Annat" kan inte redovisas under 2018 och 2020 då frågan saknades i de årens enkäter. Inga uppgifter kan redovisas för inkomster från finansiärer utomlands på grund av för få observationer.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2018, 2020, 2021 och 2022

Föreningars intäkter från offentlig sektor

Figur 3.3 visar hur stor del av föreningarnas årliga intäkter som kommer från kommun, region eller stat under perioden 2020 – 2022. I årets undersökning uppger en majoritet av föreningarna (57 procent) att de har någon form av intäkter från kommuner. En betydligt lägre andel (25 respektive 39 procent) uppger att de har intäkter från regioner eller staten. Bland de föreningar som har intäkter från kommun, region eller stat uppger de allra flesta att dessa enbart utgör en mindre del av deras totala årliga intäkter. Figur 3.3 visar även att det inte har skett några större förändringar i hur föreningarna svarat kring intäkterna från offentlig sektor under perioden 2020 – 2022.

Figur 3.3 Andel av föreningens intäkter som kommer från kommun, region respektive stat, 2020–2022. Procent.

Not: Alternativen "Vår enda inkomstkälla" och "En övervägande del" har slagits ihop till ett enda svarsalternativ då uppgifterna annars inte hade kunnat redovisas på grund av för få observationer.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2020, 2021 och 2022

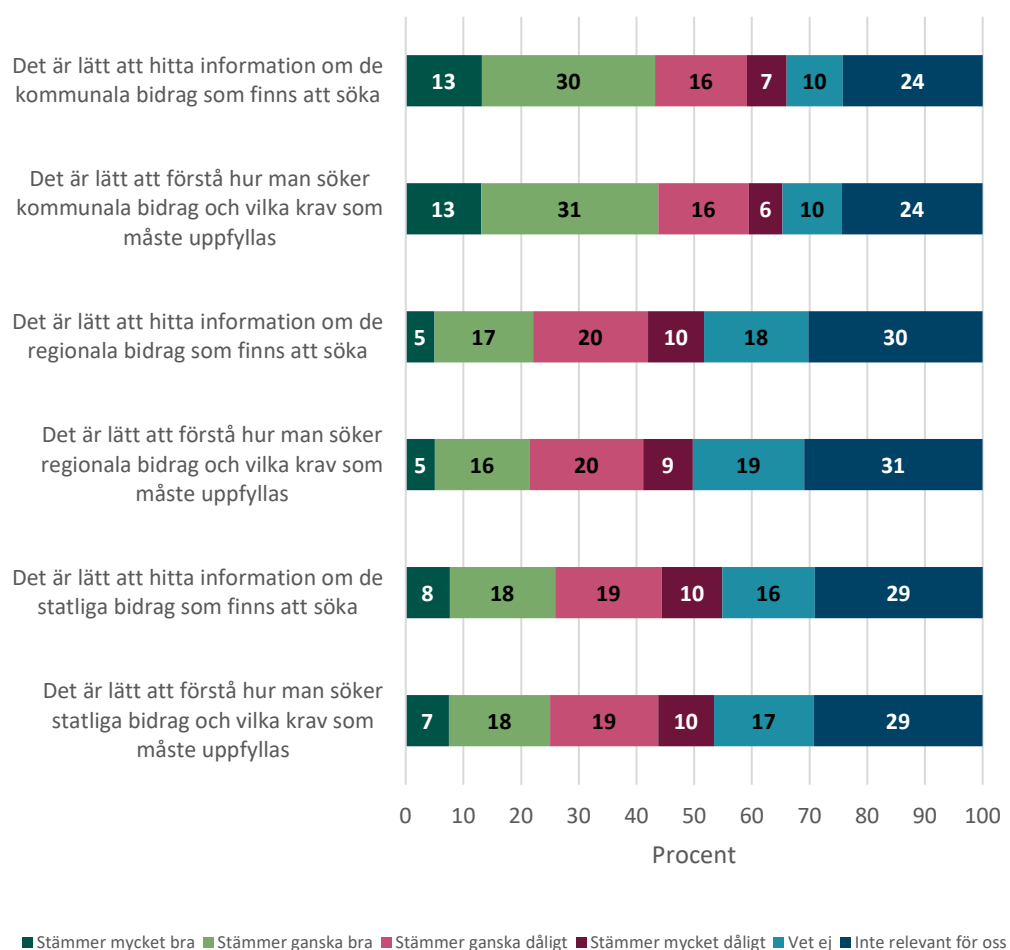
Föreningars möjligheter att söka bidrag

I regeringens proposition *En politik för det civila samhället* lyfts att det är viktigt att information om möjliga bidrag som finns att söka är både lättillgänglig och lätt att förstå då det påverkar människors förutsättningar att engagera sig (Prop. 2009/10:55). Om bidragsinformation är svår att hitta eller om ansökningsprocessen upplevs som alltför komplicerad riskerar det att leda till att bidrag som finansieringsform inte blir lika tillgängliga för alla grupper i samhället.

Bland de föreningar för vilka det har varit relevant att söka kommunala bidrag är det en majoritet som instämmer i att det är lätt att hitta information om vilka bidrag som finns att söka samt att det är lätt att förstå hur man söker dessa bidrag och vilka krav

som måste uppfyllas, se figur 3.4. Betydligt färre anser att det är lätt att hitta information om regionala och statliga bidrag eller att ansökningsprocessen för dessa respektive bidrag är lätt att förstå. Figur 3.4 visar även att det är en högre andel föreningar som instämmer i att regionala bidrag (30 procent) och statliga bidrag (29 procent) inte är relevanta för dem jämfört med vad som är fallet för kommunala bidrag (24 procent).

En närmare analys av svaren visar att cirka 90 procent av de föreningar som instämmer i att det är lätt att hitta information från en viss finansär också instämmer i att det är lätt att förstå hur man söker dessa bidrag och vilka krav som måste uppfyllas.

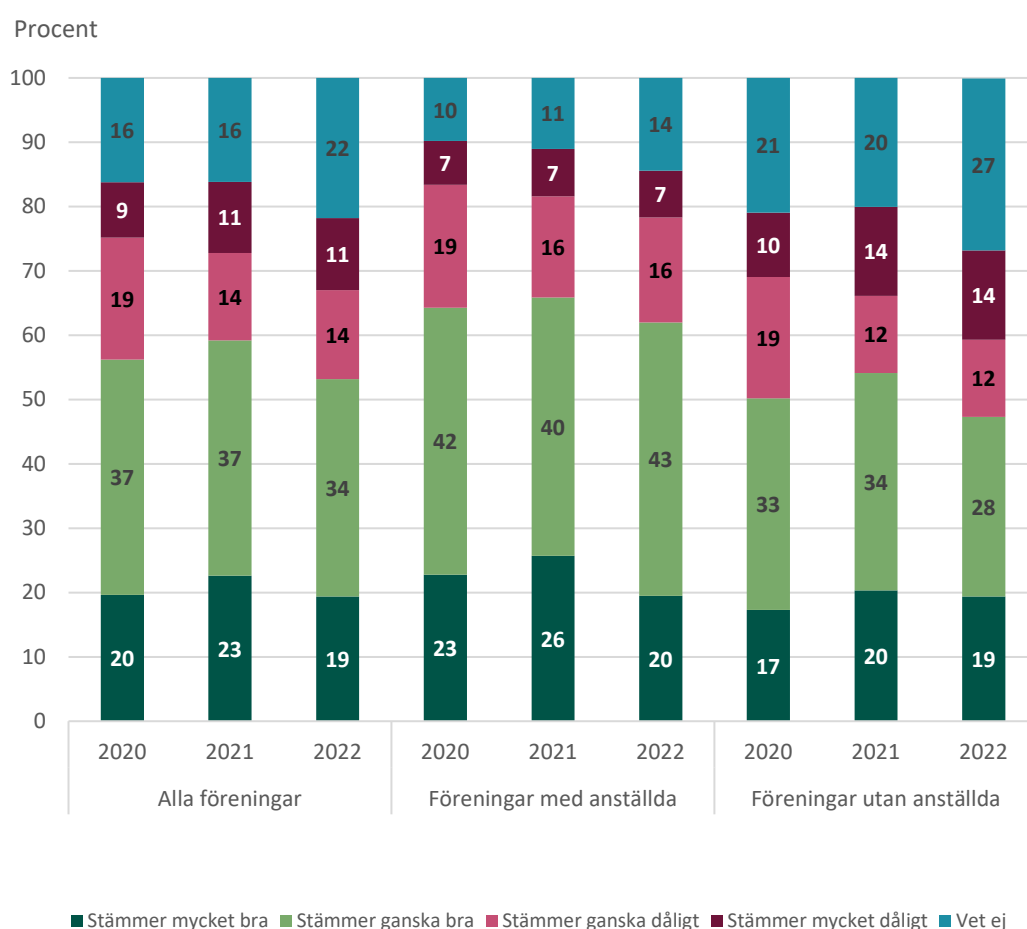

Figur 3.4 Fördelning av svarsalternativ bland alla föreningar vad gäller möjligheten att hitta information om kommunala, regionala och statliga bidrag som finns att söka samt möjligheten att förstå hur man söker dessa bidrag och vilka krav som måste uppfyllas, 2022. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

I årets undersökning instämmer lite mer än hälften (53 procent) av alla föreningar i att de har tillräckliga resurser för att söka offentliga bidrag. Detta är en lägre andel jämfört med 2021 då andelen var 59 procent, se figur 3.5.

Figur 3.5 visar även förutsättningarna för att söka bidrag för föreningar med och utan anställda. Som framgår av figuren är det en högre andel föreningar med anställda som instämmer i att de har tillräckliga resurser för att söka offentliga bidrag. Andelen som instämmer i att de har tillräckliga resurser för att söka offentliga bidrag uppgår under 2022 till 62 procent bland föreningar med anställda jämfört med 47 procent bland dem utan anställda.

Figur 3.5 Andel föreningar utifrån om de har tillräckliga resurser för att söka offentliga bidrag, 2020–2022. Procent.

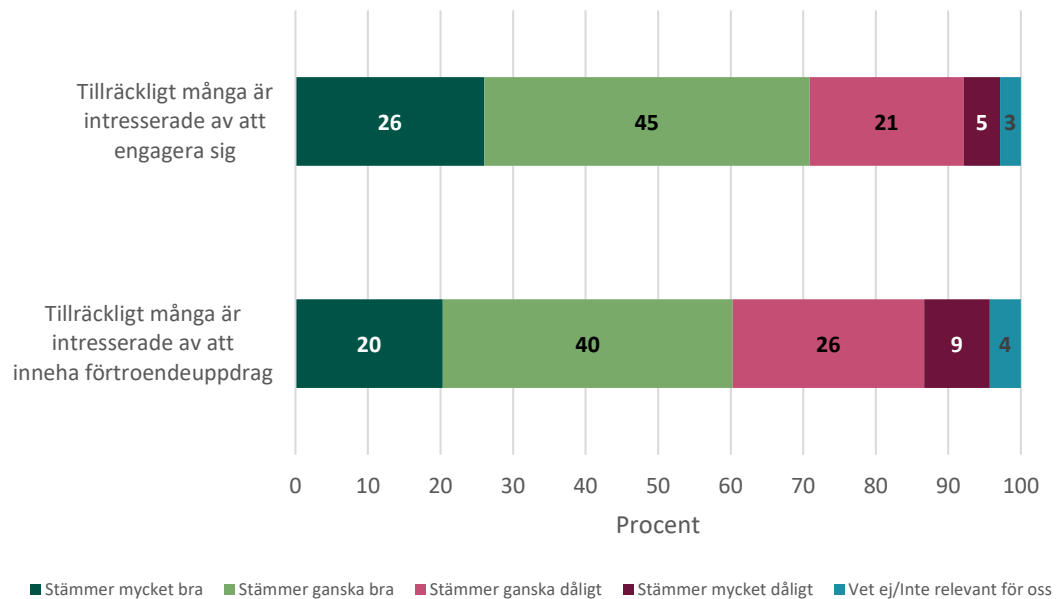
Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2020, 2021 och 2022

Föreningars långsiktiga förutsättningar

Som framgick av kapitel 2 har de flesta föreningar en fortsatt positiv framtidstro, både vad gäller möjligheten att bedriva och utveckla sin verksamhet. Att föreningar har goda, långsiktiga och stabila förutsättningar för sin verksamhet är ett mål för politiken för det civila samhället (Prop. 2009/10:55). Detta mål omfattar bland annat stabiliteten i bidragssystemen, de rättsliga förutsättningarna och de generella villkoren för föreningar.

Människors vilja att engagera sig

I årets undersökning instämmer en majoritet (71 procent) av föreningarna i påståendet om att det är tillräckligt många som är intresserade av att engagera sig för att de ska kunna bedriva verksamhet de kommande åren. En något lägre andel (60 procent) instämmer i att det är tillräckligt många som är intresserade av att inneha förtroendeuppdrag för att kunna bedriva verksamhet de kommande åren, se figur 3.6.

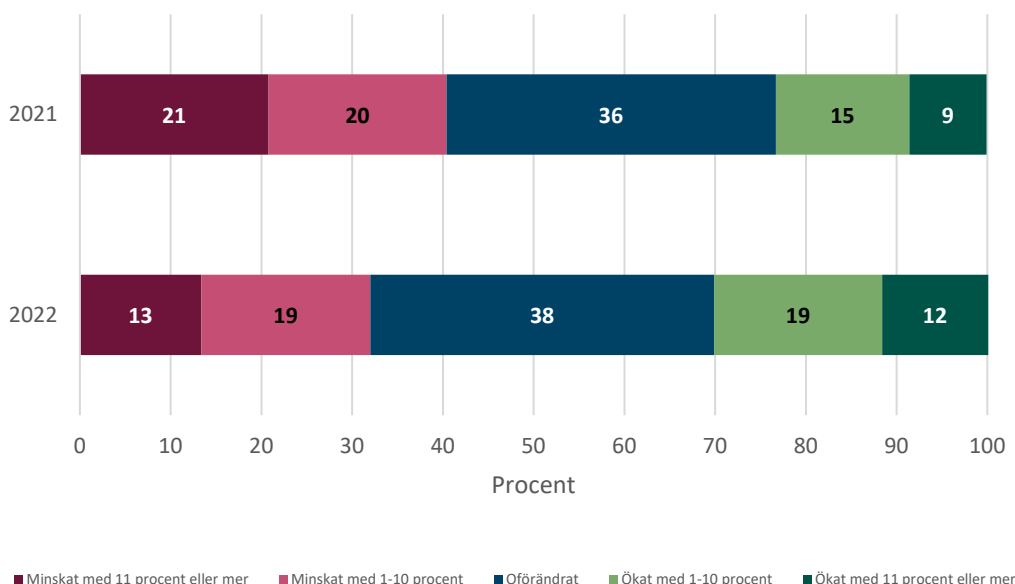
Figur 3.6 Andel föreningar utifrån bedömning av intresset att engagera sig i föreningen respektive att inneha förtroendeuppdrag, 2022. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

Utveckling av antalet medlemmar

Föreningarna har i de två senaste årens enkäter fått uppskatta hur antalet medlemmar förändrats under 2021 respektive 2022.

Figur 3.7 visar medlemsutvecklingen bland alla föreningar under de senaste tolv månaderna. I årets undersökning uppger 38 procent av föreningarna att antalet medlemmar varit oförändrat under de senaste tolv månaderna. 32 procent av föreningarna uppger att antalet medlemmar har minskat och ungefär en lika stor andel uppger att antalet medlemmar har ökat. Jämfört med undersökningen avseende 2021 har andelen föreningar som uppger en negativ medlemsutveckling minskat något, medan andelen föreningar som uppger en positiv medlemsutveckling ökat något.

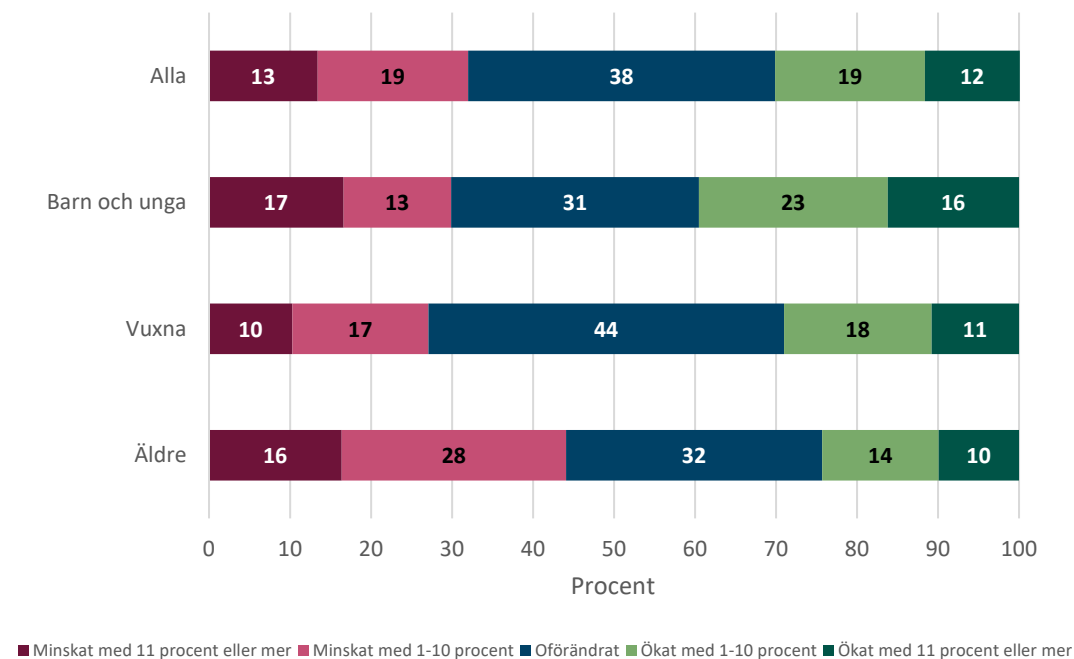

Figur 3.7 Förändring av antalet medlemmar i ideella föreningar under de senaste tolv månaderna, 2021 och 2022. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2021 och 2022

Medlemsutvecklingen ser delvis annorlunda ut beroende på föreningens medlemsbas. Föreningar vars medlemmar till största del består av äldre (65 år och äldre) har haft ett större utflöde av medlemmar jämfört med föreningar vars medlemmar till största del består av barn och unga (0 – 25 år) och föreningar vars medlemmar till största del består av vuxna (26 – 64 år). Föreningar med äldre som målgrupp har också haft ett

lägre inflöde av medlemmar, medan föreningar med barn och unga som målgrupp har haft ett högre inflöde av medlemmar jämfört med övriga föreningar, se figur 3.8.

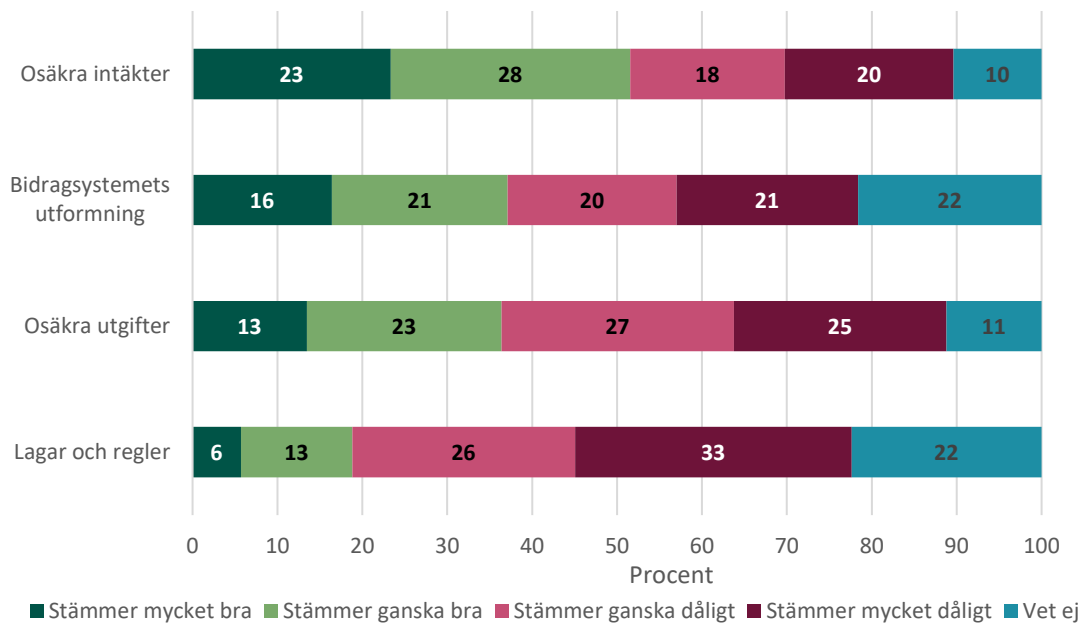
Figur 3.8 Förändring av antalet medlemmar i ideella föreningar under de senaste tolv månaderna, efter föreningens huvudsakliga målgrupp, 2022. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

Hinder för långsiktighet

Figur 3.9 visar att osäkra intäkter är den faktor som flest föreningar anser gör det svårt att ha en långsiktig planering. Ungefär hälften av alla föreningar (51 procent) instämmer i att osäkra intäkter försvårar möjligheten till långsiktig planering. Därefter följer bidragssystemets utformning och osäkra utgifter, med 37 respektive 36 procent.

Figur 3.9 Andel föreningar som svarat olika alternativ på om osäkra intäkter, bidragssystemets nuvarande utformning, osäkra utgifter och lagar och regler gör det svårt att ha en långsiktig planering, 2022. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

4. Samverkan med offentlig sektor

I *En politik för det civila samhället* framgår det att regeringen vill se fler föreningar, och andra aktörer från det civila samhället, som utförare inom välfärden. Propositionen lyfter fram att en mångfald av utförare innebär fler valmöjligheter för den enskilde samtidigt som det kan vara ett egenvärde i sig för många människor att en tjänst utförs av en organisation inom det civila samhället. Vidare framhålls att fler ideella aktörer som utförare bland annat ska uppnås genom att ge föreningar möjligheter att konkurrera på rättvisa villkor i samband med offentliga upphandlingar och genom att öka kunskapen hos offentlig sektor om potentiella former för samverkan mellan det offentliga och det civila samhället (Prop. 2009/10:55).

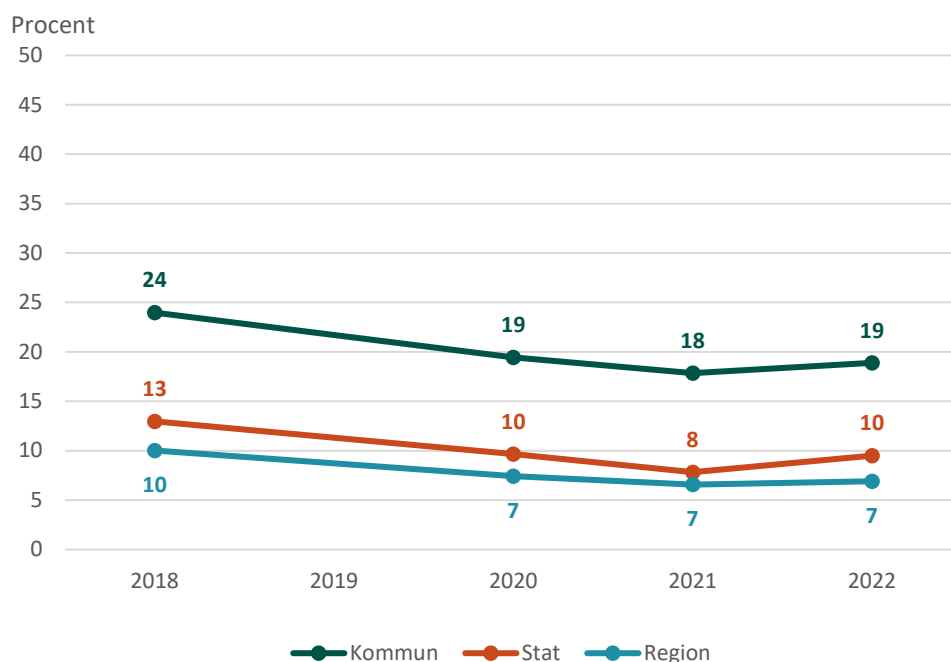
En målkonflikt som riskerar att uppstå för föreningar är att kunna verka både som utförare och samtidigt agera självständigt från det offentliga i rollen som röstbärare och opinionsbildare.

”Om uppdragen till det civila samhällets organisationer blir mycket omfattande, t.ex. i förhållande till sektorns andra finansieringskällor, finns det en risk för att ett beroendeförhållande byggs upp som på sikt kan komma att äventyra organisationernas oberoende och vilja att fritt uttrycka sin åsikt och att bevaka sina medlemmars intressen i förhållande till den offentliga maktutövningen.”
(Prop. 2009/10:55, s. 51).

Det är därför viktigt att parallellt följa hur förutsättningarna för föreningar att verka som utförare inom offentlig sektor utvecklas över tid och samtidigt bevaka att föreningars ställning som röstbärare och opinionsbildare är fortsatt ohotad.

Föreningar som bedriver verksamhet på uppdrag av offentlig sektor

Andelen föreningar som bedriver verksamhet på uppdrag av kommun, region eller stat minskade mellan 2018 och 2021. Årets undersökning visar att denna nedgång är bruten. Under 2022 bedrev 19 procent av föreningarna åtminstone någon del av verksamheten på uppdrag av kommuner, 10 procent åtminstone någon del av verksamheten på uppdrag av staten och 7 procent åtminstone någon del av verksamheten på uppdrag av regioner. Se figur 4.1.

Figur 4.1 Andel föreningar som bedriver minst någon del av verksamheten på uppdrag av kommun, region eller stat, 2018–2022. Procent.

Not: Observera att axeln är bruten och slutar vid 50 procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2018, 2020, 2021 och 2022

Bland de föreningar som bedriver verksamhet på uppdrag från stat, region eller kommun är det vanligt att denna uppdragsverksamhet endast utgör en mindre andel av föreningens totala verksamhet. Bland organisationer som bedriver verksamhet på uppdrag av staten anger 58 procent av föreningarna att dessa uppdrag under 2022 endast stod för en mindre andel av den totala verksamheten. Bland organisationer som bedriver verksamhet på uppdrag av regioner respektive kommuner anger 61 respektive 58 procent av föreningarna att dessa uppdrag endast stod för en mindre andel av verksamheten.

Öppenhet och insyn

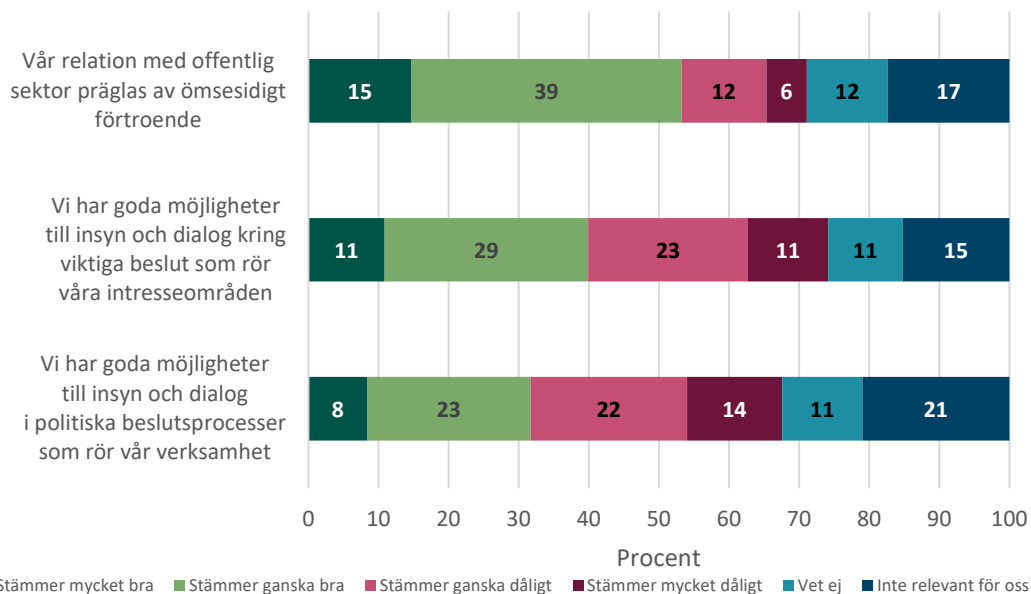
I *En politik för det civila samhället* menar regeringen att ett ömsesidigt förtroende mellan det offentliga och det civila samhället byggs på en vilja till öppenhet. Särskilt anges att det bör följas upp i vilken utsträckning offentliga aktörer visar öppenhet och ger det civila samhället insyn i processer som berör beslutsfattande.

I propositionen framhålls också att det omvända gäller, det vill säga att även det offentliga kan behöva ha insyn i det civila samhället. Det kan till exempel handla om att villkor för att erhålla bidrag uppfylls. Regeringen menar dock att det offentliga krav på insyn måste balanseras mot det civila samhällets behov av självständighet och integritet. Det kan till exempel handla om utsatta personer där personuppgifter behöver skyddas (Prop. 2009/10:55).

Föreningars syn på relationen med offentlig sektor och möjligheter till insyn och dialog

Figur 4.2 visar att en majoritet bland föreningarna i årets enkät instämmer i påståendet om att relationen med offentlig sektor präglas av ett ömsesidigt förtroende.

40 procent av föreningarna instämmer i att de har goda möjligheter till insyn och dialog kring beslut som rör deras intresseområden medan 34 procent inte instämmer i att de har det. 32 procent av föreningarna instämmer i att de har goda möjligheter till insyn och dialog i politiska beslutsprocesser som rör deras intresseområden medan 36 procent inte instämmer i att de har det.

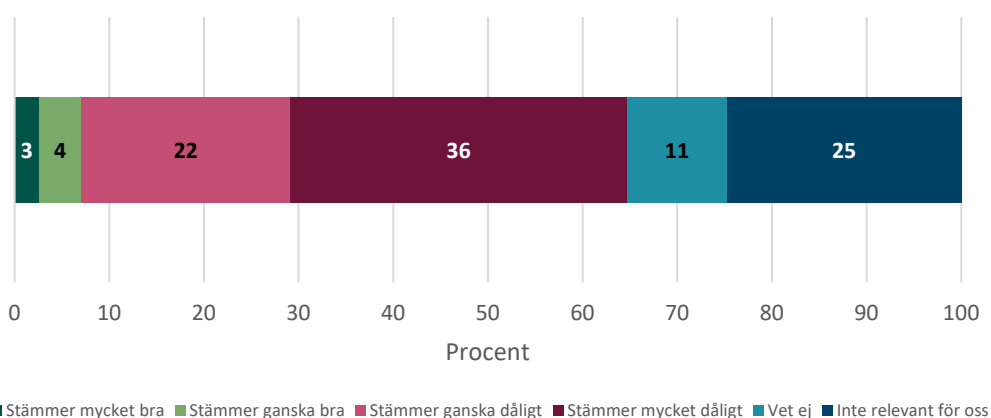

Figur 4.2 Föreningars syn på relationen med offentlig sektor samt möjligheter till insyn och dialog, 2022. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

Få föreningar upplever offentlig sektors insyn i verksamheten som problematisk

Figur 4.3 visar att majoriteten av föreningarna inte instämmer i att det offentliga krav på insyn är problematiskt av integritetsskäl. Bland alla föreningar är det 7 procent som i någon utsträckning instämmer i att det offentliga krav på insyn är problematiskt av integritetsskäl.

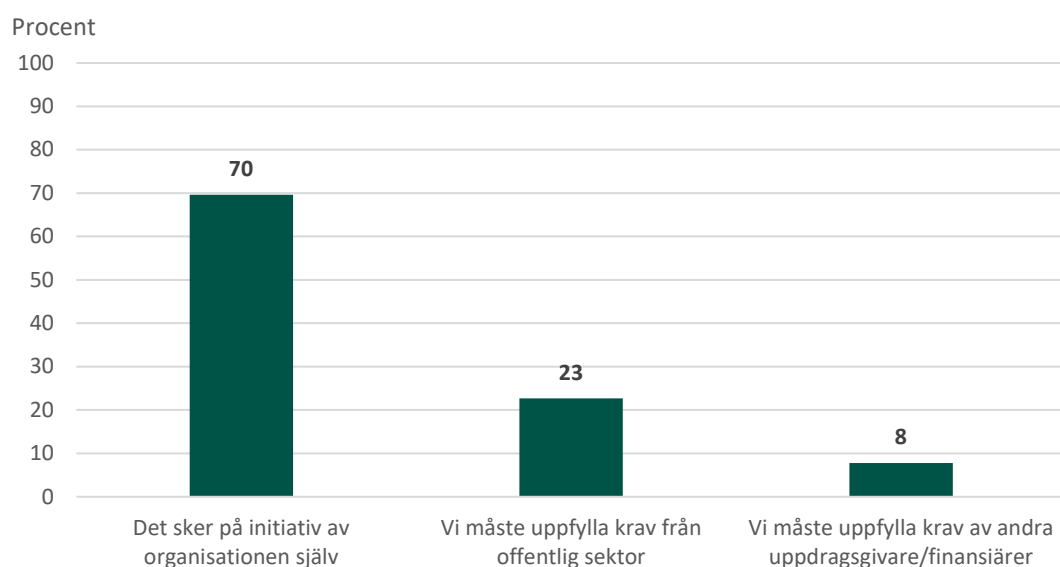

Figur 4.3 Det offentliga krav på insyn i vår verksamhet är problematiskt av integritetsskäl, 2022. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

Vanligast att föreningar utvärderar verksamheten på eget initiativ

I årets undersökning har föreningar svarat på frågor som handlar om förekomsten, orsaken och effekten av utvärdering av föreningens verksamhet. Resultaten visar att en majoritet av föreningarna (63 procent) genomför någon form av utvärdering av verksamheten.³ Bland föreningar som genomför någon utvärdering, är det vanligast att föreningar främst utvärderar verksamheten på eget initiativ (70 procent). Det är 23 procent som gör det för att uppfylla krav från offentlig sektor och 8 procent för att uppfylla krav från andra uppdragsgivare eller finansiärer. Se figur 4.4.

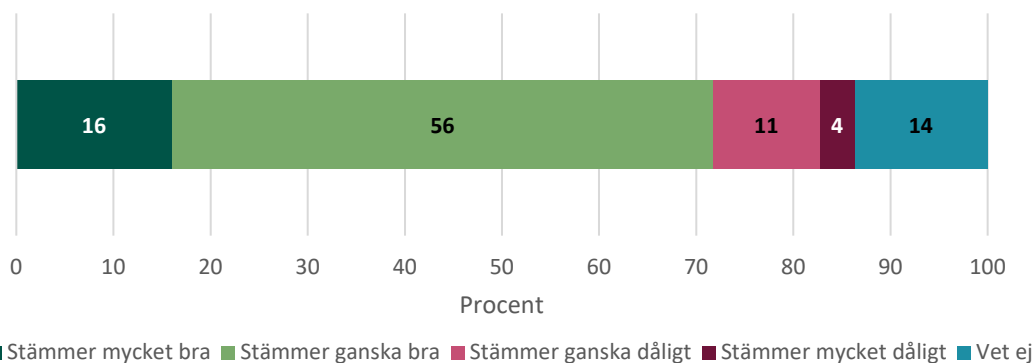

Figur 4.4 Om ni genomför någon utvärdering. Vad utgör det främsta skälet till att ni utvärderar i er verksamhet? Andel bland föreningar som genomför utvärdering av verksamheten, 2022. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

Bland de föreningar som genomför utvärdering av sin verksamhet är det en majoritet (72 procent) som instämmer i att utvärderingsarbetet har förbättrat verksamheten, se figur 4.5.

³ Till exempel statistik över antal möten, klienter, aktiviteter, standardiserad kvalitetskontroll eller effektutvärdering. I hela eller delar av verksamheten.

Figur 4.5 I vilken utsträckning har utvärderingsarbetet förbättrat er verksamhet? Andel bland föreningar som genomför utvärdering av verksamheten, 2022. Procent.

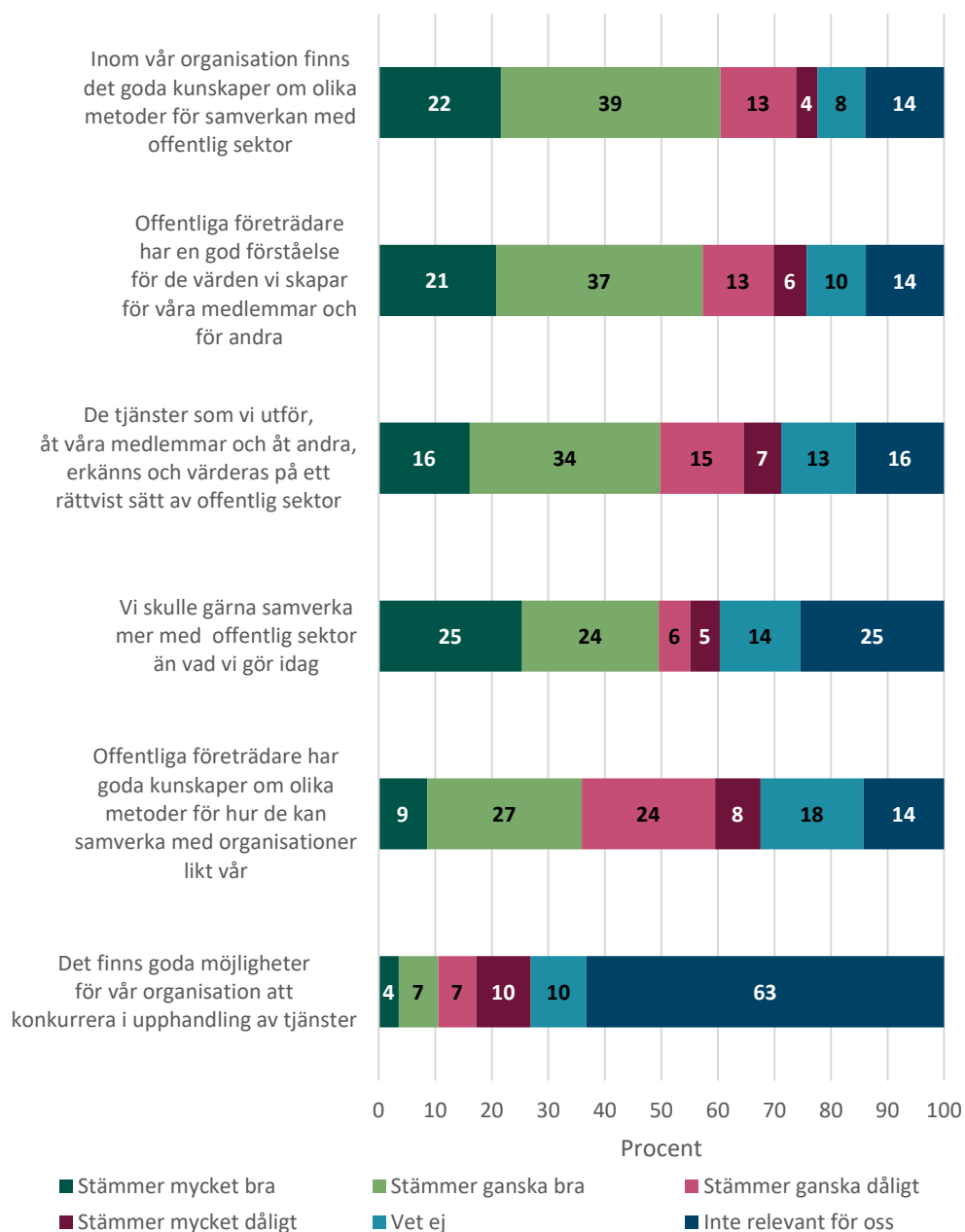
Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

Föreningars inställning till samverkan

Resultaten från årets undersökning visar att hälften av föreningarna instämmer i påståendet om att de önskar samverka mer med offentlig sektor än vad de gör idag medan ungefär en tiondel inte instämmer, se figur 4.6. Föreningar som är aktiva på internationell nivå är mest positivt inställda till mer samverkan med offentlig sektor (66 procent) medan föreningar som är aktiva på lokal eller kommunal nivå är det i lägst utsträckning (43 procent). En fjärdedel av föreningarna anger att samverkan med offentlig sektor inte är relevant för dem.

Av figur 4.6 framgår även att majoriteten (57 procent) av föreningarna instämmer i att offentliga företrädare har en god förståelse för de värden som föreningarna skapar för medlemmar och för andra. Vidare instämmer hälften av föreningarna i att de tjänster de utför erkänns och värderas på ett rättvist sätt av offentlig sektor. Samtidigt anser endast 11 procent av föreningarna att de har goda möjligheter att konkurrera i en offentlig upphandling. Det är dock endast drygt en tredjedel av föreningarna för vilka det är relevant att delta vid sådana upphandlingar. Bland dessa föreningar bedömer 29 procent att de har goda möjligheter att konkurrera.

En majoritet av föreningarna (60 procent) instämmer i att de har goda kunskaper om metoder för samverkan med offentlig sektor medan en lägre andel (36 procent) instämmer i att offentliga företrädare har goda kunskaper för samverkan med föreningarna.

Figur 4.6 Föreningars inställning till olika påståenden kopplat till samverkan med offentlig sektor, 2022. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

5. Kontakt och dialog med offentliga aktörer

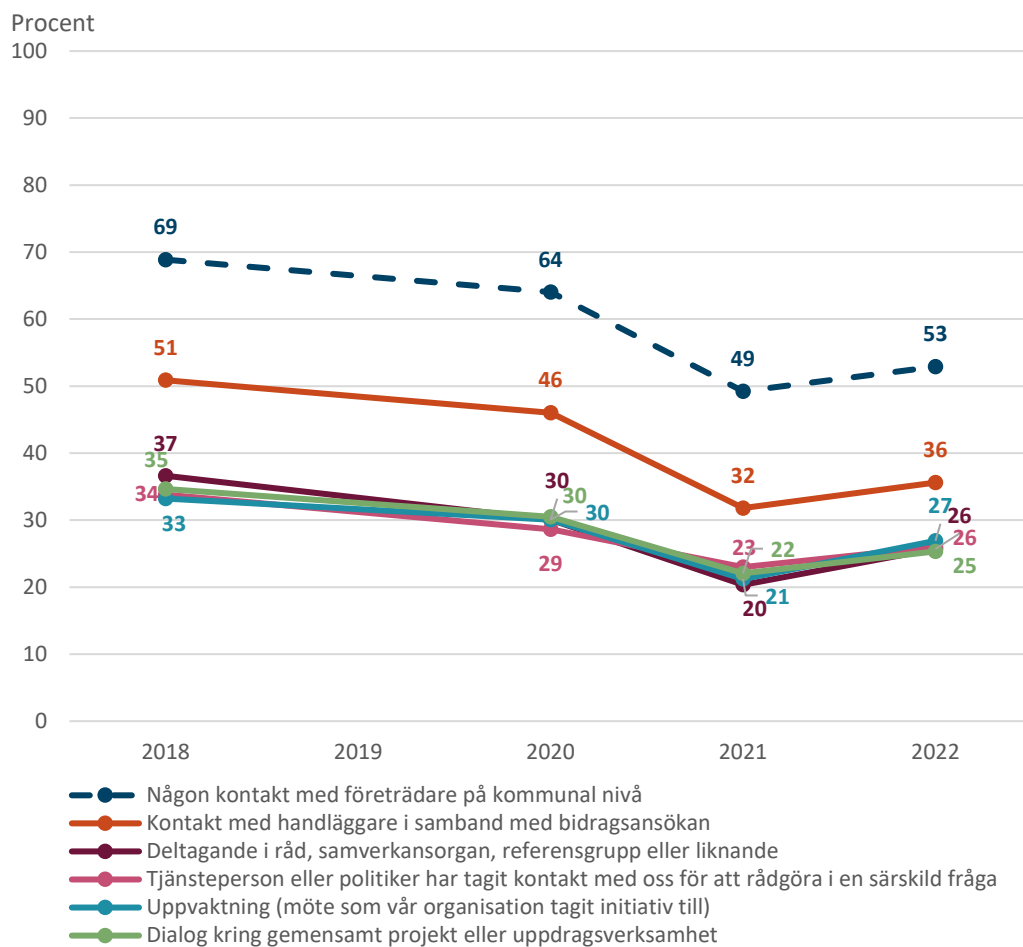
Detta kapitel innehåller resultat från enkäten om hur ideella föreningar upplever kontakten med offentliga företrädare.

I *En politik för det civila samhället* (Prop. 2009/10:55) redogörs för vikten av en god dialog mellan regeringen och det civila samhället. Det sägs bland annat att relationen mellan parterna ska präglas av ansvar och ömsesidighet och att den ska *”utgå från bådats förutsättningar och tillvarata båda sidors perspektiv och kompetens”* (Prop. 2009/10:55, s. 56).

Kontakter på kommunal nivå

Figur 5.1 visar andelen föreningar som under perioden 2018–2022 uppger att de har haft kontakt med företrädare på kommunal nivå under de senaste tolv månaderna. Som framgår av figuren minskade andelen mellan 2018 och 2021, från 69 till 49 procent. I årets undersökning uppger drygt hälften (53 procent) av alla föreningar att de har haft kontakt med företrädare på kommunal nivå under de senaste tolv månaderna, vilket är en liten uppgång jämfört med 2021.

Den vanligaste kontaktformen på kommunal nivå är kontakt med handläggare i samband med bidragsansökan och 36 procent av föreningarna svarar att de haft en sådan kontakt under 2022. Övriga typer av kontakter, såsom dialog kring gemensamt projekt/uppdragsverksamhet eller deltagande i råd/samverkansorgan/referensgrupp eller liknande är var och en ungefär lika vanligt förekommande (mellan 25 och 27 procent).

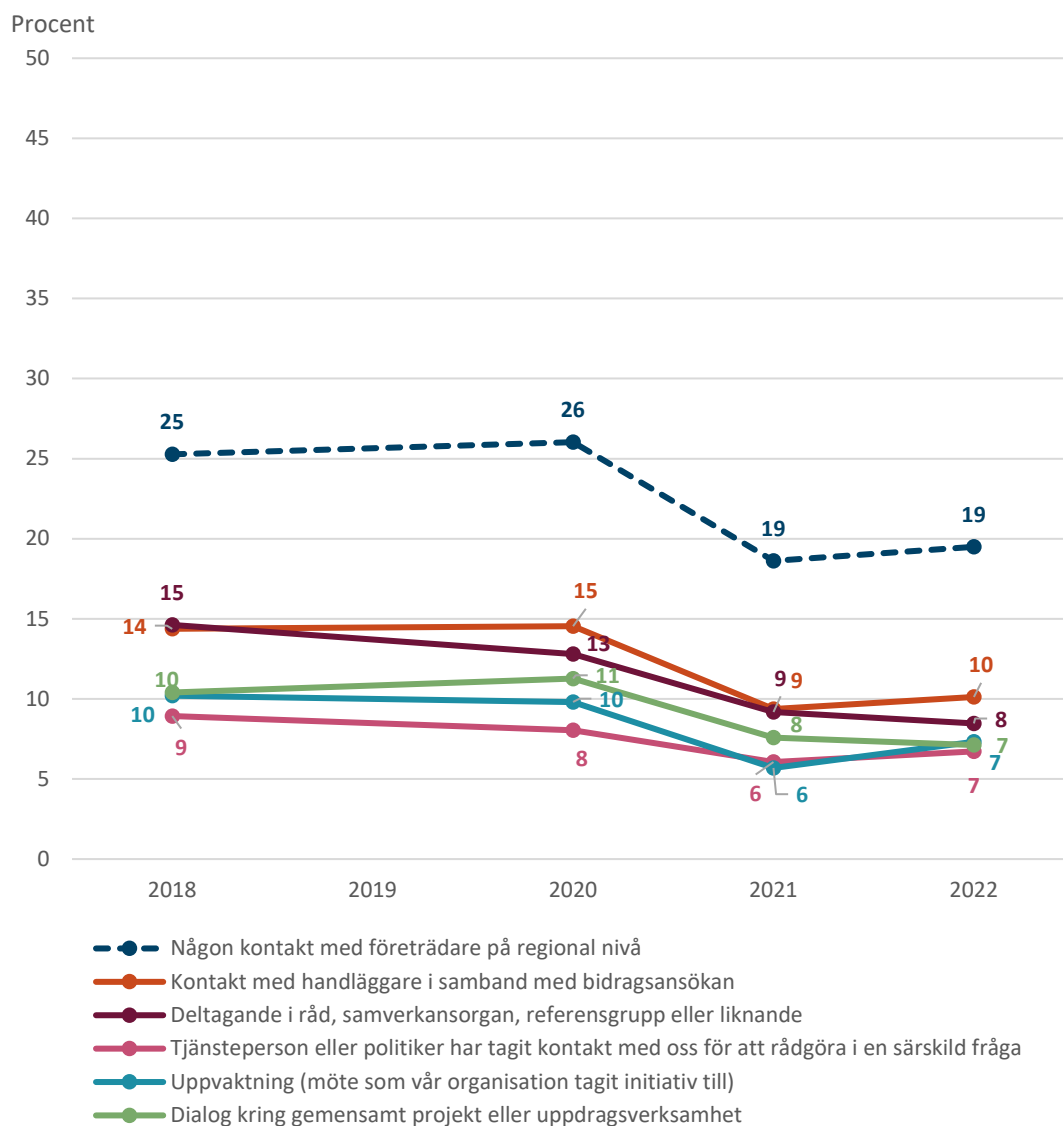
Figur 5.1 Andel föreningar som haft olika typer av kontakter på kommunal nivå, 2018 – 2022. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2018, 2020, 2021 och 2022

Kontakter på regional nivå

Andelen föreningar som uppger att de haft kontakt med företrädare på regional nivå under de tolv senaste månaderna låg relativt stabilt runt 25 procent mellan 2018 och 2020, se figur 5.2. Därefter minskade andelen till 19 procent 2021. Årets undersökning visar att andelen föreningar som uppger att de har haft kontakt med företrädare på regional nivå under de senaste tolv månaderna ligger kvar på samma nivå som 2021.

Under 2022 hade 10 procent av föreningarna kontakt med en handläggare på regional nivå i samband med bidragsansökan, vilket är samma nivå som 2021 men på en lägre nivå jämfört med 2020. Övriga kontaktformer gentemot företrädare på regional nivå var alla ungefär lika vanligt förekommande (mellan 7 och 8 procent).

Figur 5.2 Andel föreningar som haft olika typer av kontakter på regional nivå, 2018–2022. Procent.

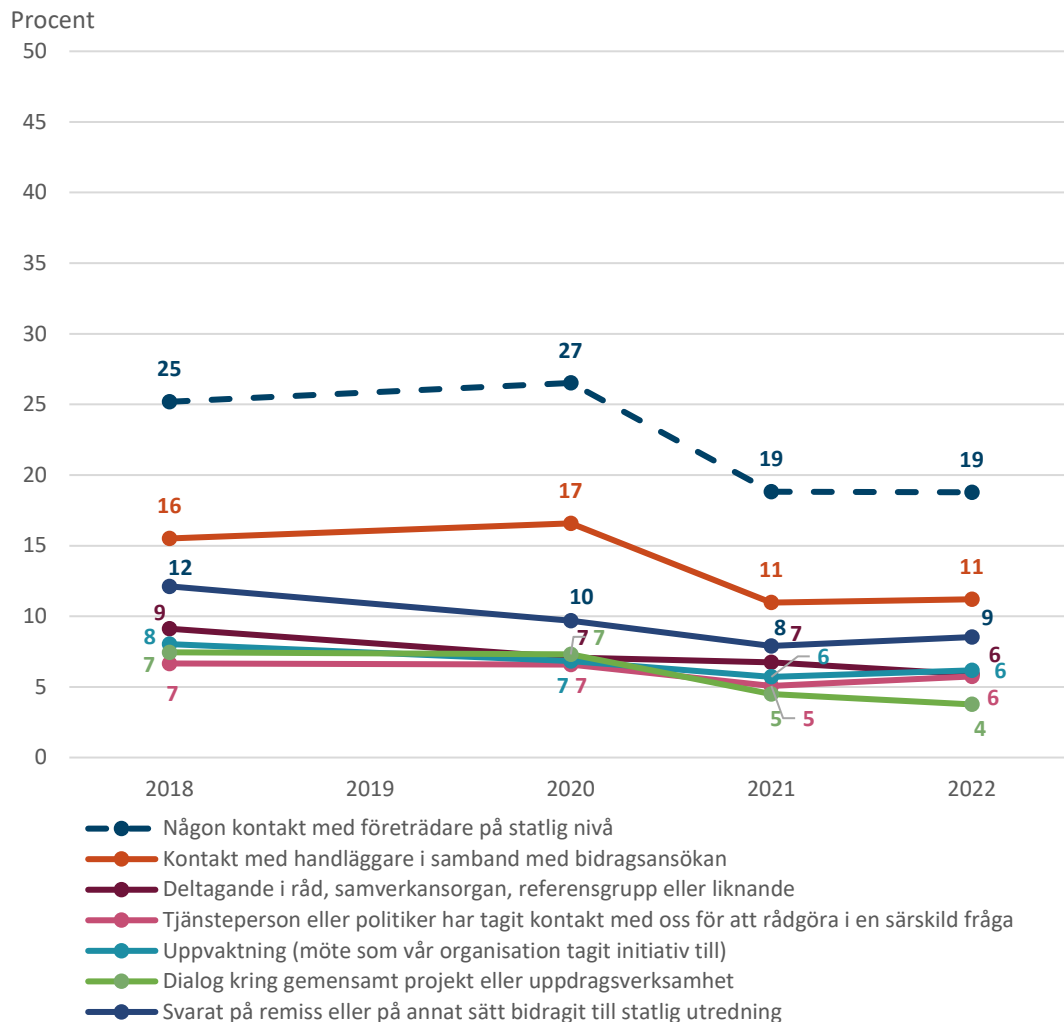
Not: Observera att axeln är bruten och slutar vid 50 procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2018, 2020, 2021 och 2022

Kontakter på statlig nivå

Det är en lika stor andel (19 procent) av föreningarna som uppger att de har haft kontakt med företrädare på statlig nivå under de senaste tolv månaderna i årets undersökning som i 2021 års undersökning, se figur 5.3. Andelen låg relativt stabilt runt 25 procent mellan 2018 och 2020, följt av en minskning 2021. De enskilt vanligaste kontaktformerna med företrädare på statlig nivå var kontakt med en

handläggare i samband med bidragsansökan (11 procent) följt av svar på remiss eller annat bidrag till statlig utredning (9 procent). I årets undersökning är övriga kontaktformer var och en ungefär lika vanligt förekommande (mellan 4 och 6 procent).

Figur 5.3 Andel föreningar som haft olika typer av kontakter på statlig nivå, 2018–2022. Procent.

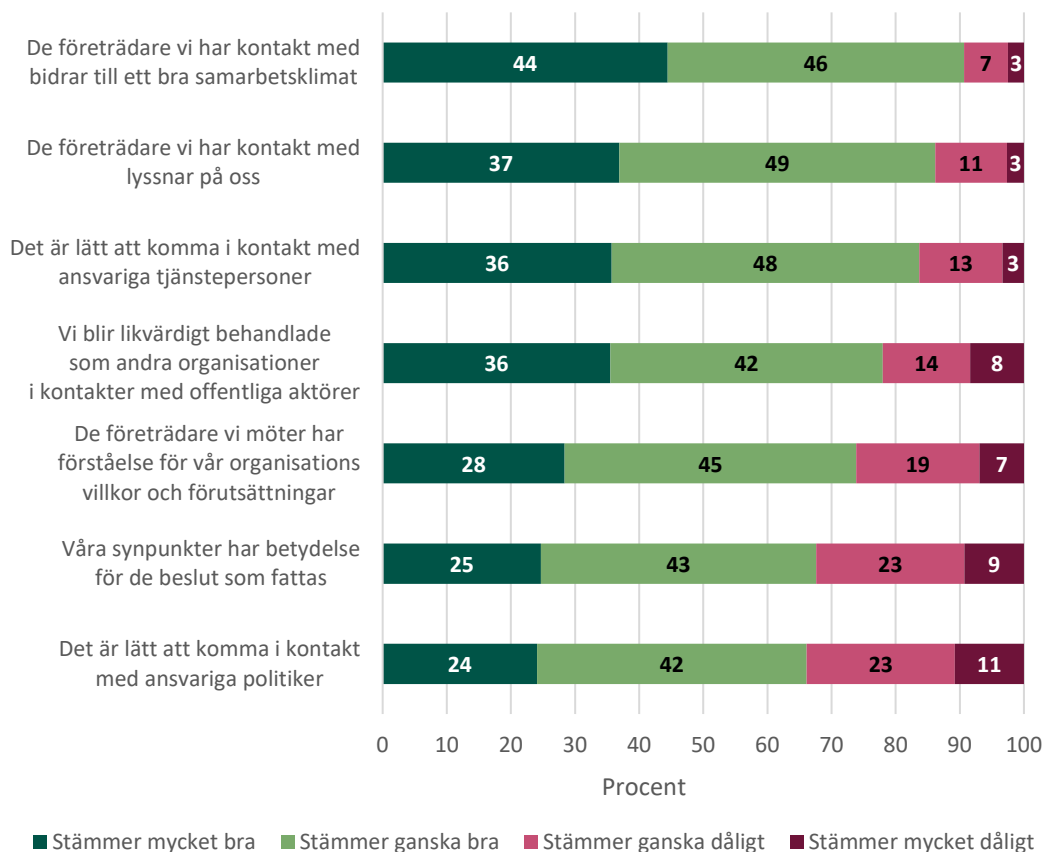
Not: Observera att axeln är bruten och slutar vid 50 procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2018, 2020, 2021 och 2022

Föreningars syn på kontakter med offentliga aktörer

I enkäten ställs frågor som handlar om vad föreningarna anser om samarbetsklimat och bemötande i kontakten med offentlig sektor. Figur 5.4 visar hur föreningarna svarar på dessa frågor i årets undersökning. Som framgår av figuren är de flesta föreningar relativt nöjda med hur kontakten och dialogen med offentlig sektor fungerar. Exempelvis uppger 9 av 10 föreningar att de är nöjda med samarbetsklimatet, och ungefär lika många (86 procent) uppger att de blir lyssnade på i kontakten med offentliga företrädare.

Ungefär en tredjedel av föreningarna upplever att det är svårt att komma i kontakt med ansvariga politiker. En lika stor andel upplever att offentliga företrädare inte tar hänsyn till föreningens synpunkter kring beslut som fattas.

Figur 5.4. Vad föreningar tycker om kontakten med offentliga aktörer, 2022. Procent.

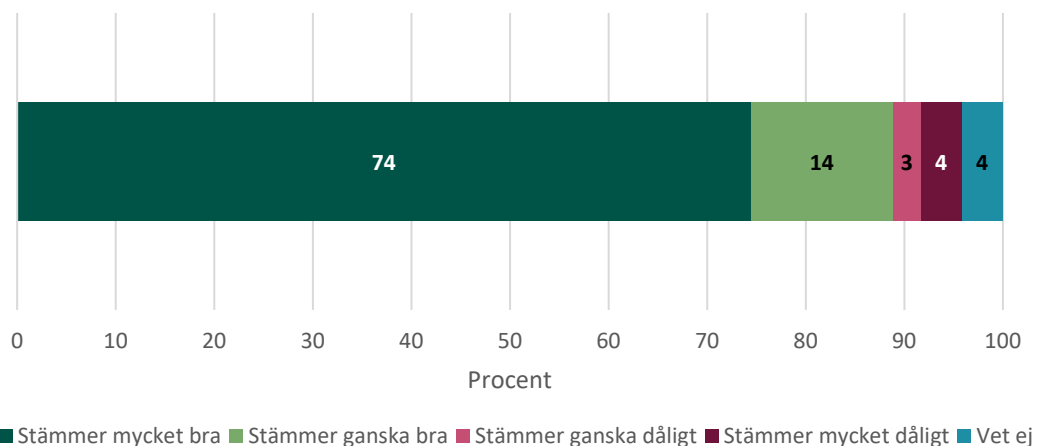
Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

6. Självständighet och demokrati

I *En politik för det civila samhället* fastslås att det civila samhället har en viktig roll i demokratin. Denna roll handlar bland annat om att granska offentlig verksamhet och bevaka olika gruppers intressen. Det fastslås att organisationerna och deras medlemmar ska ha möjlighet att självständigt bedriva sin verksamhet utan obefogad kontroll eller inblandning av offentliga aktörer. För att kunna leva upp till detta menar regeringen att det är viktigt att föreningarna inte känner sig begränsade av offentlig finansiering (Prop. 2009/10:55). Detta kapitel redovisar resultaten från frågor som handlar om föreningarnas förutsättningar att självständigt bedriva sin verksamhet.

Föreningars möjlighet att bedriva verksamhet utan obefogad kontroll

Figur 6.1 visar att en majoritet av alla föreningar (89 procent) instämmer i att de har haft möjlighet att bedriva verksamhet utan obefogad kontroll eller inblandning från kommun, region, eller stat under de senaste tolv månaderna. En liten andel föreningar (7 procent) anser att ovanstående påstående stämmer ganska eller mycket dåligt.

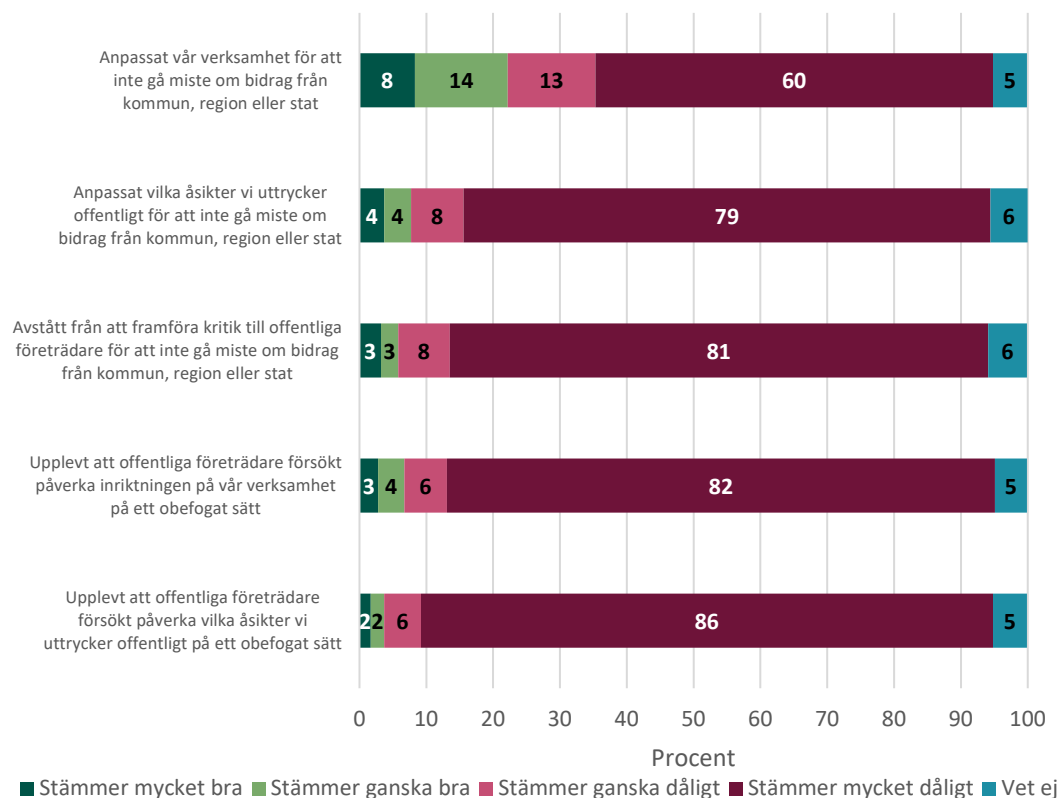

Figur 6.1 De senaste tolv månaderna har vi haft möjlighet att bedriva vår verksamhet utan obefogad kontroll eller inblandning från kommun, region, eller stat, 2022. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

Föreningars upplevelser av påverkan från offentlig sektor

Figur 6.2 visar föreningarnas inställning till olika påståenden om påverkan från offentlig sektor, såväl direkt som indirekt. Som framgår av figuren har de flesta föreningar inte upplevt att företrädare från offentlig sektor har försökt påverka inriktningen på verksamheten eller vilka åsikter föreningen uttrycker offentligt på ett obefogat sätt. De flesta föreningar har inte heller anpassat sin verksamhet, avstått från att föra fram kritik eller anpassat vilka åsikter de uttrycker offentligt av rädsla för att gå miste om offentliga bidrag. Samtidigt visar resultaten att det förekommer viss påverkan från offentlig sektor, om än i begränsad utsträckning. Vanligast är att föreningar anpassat sin verksamhet för att inte gå miste om offentliga bidrag, vilket delvis kan förklaras av att många projektbidrag utlyses med särskilda krav på syfte, målgrupp och innehåll.

Figur 6.2 Andel som på olika sätt har anpassat sin verksamhet för att inte gå miste om bidrag, avstått från att uttrycka åsikter eller framföra kritik samt upplevt att företrädare för offentlig sektor har försökt påverka inriktningen på verksamheten eller vilka åsikter föreningen uttrycker offentligt, 2022. Procent.

Källa: MUCF:s enkät till ideella föreningar 2022

7. Uppföljning av principerna för det civila samhället

Detta kapitel diskuterar de resultat som har framkommit i tidigare kapitel utifrån de sex principerna i *En politik för det civila samhället* (Prop. 2009/10:55).

Principen om långsiktighet

Principen om långsiktighet slår fast att det civila samhället bör ha goda och stabila förutsättningar för sin verksamhet. Resultaten som redovisas i denna rapport tyder på att föreningars ekonomiska förutsättningar är goda och att de flesta föreningar haft goda ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamhet under 2022. Samtidigt fortsätter andelen som anger att de har goda förutsättningar att bedriva kärnverksamhet att minska under 2022.

De flesta föreningar bedömer också möjligheterna att fortsätta bedriva och utveckla sin verksamhet som goda. Jämfört med 2021 har dock andelen föreningar som gör bedömningen att de har goda möjligheter att fortsätta bedriva och utveckla sin verksamhet minskat. Det har även skett en ökning av andelen föreningar som diskuterat att lägga ner eller låta verksamheten vila.

En viktig förutsättning för ett starkt civilsamhälle är människors vilja att engagera sig. En majoritet av föreningarna uppger att det är tillräckligt många som är intresserade av att engagera sig för att kunna bedriva verksamhet under de kommande åren. En majoritet anger även att det är tillräckligt många som är intresserade av att inneha ett förtroendeuppdrag så att verksamhet ska kunna bedrivas under den närmaste framtiden. Jämfört med 2021 har andelen föreningar som uppger en negativ medlemsutveckling minskat något, medan andelen föreningar som uppger en positiv medlemsutveckling ökat något.

Principen om självständighet och oberoende

Principen om självständighet och oberoende innebär att föreningar ska kunna bedriva sin verksamhet utan obefogad kontroll eller inblandning av offentliga aktörer. En viktig aspekt är att föreningar inte blir alltför beroende av offentlig

finansiering i allmänhet och olika former av villkorad ersättning, som till exempel projektbidrag, i synnerhet. Resultaten i årets rapport visar att offentlig finansiering fortsatt utgör en mindre andel av de flesta föreningars intäkter och att det här inte har skett några förändringar de senaste åren.

En hög grad av egenfinansiering är önskvärd för föreningar för att säkerställa dess självständighet gentemot offentlig sektor. Medlemsavgifter är en sådan form av egenfinansiering och är tillsammans med bidrag för ordinarie verksamhet den inkomstkälla som är mycket viktig för flest föreningar. Medlemsavgifter är fortfarande en mycket viktig inkomstkälla för de flesta föreningar och dess betydelse som finansieringskälla ökade i början av pandemin. Andelen föreningar som anger medlemsavgifter som en mycket viktig finansieringskälla har dock minskat sedan dess.

De flesta föreningar upplever inte att det offentliga blandar sig i föreningars verksamhet på ett obefogat sätt. Samtidigt visar resultaten att det ändå förekommer. Vanligast är att föreningar anpassat sin verksamhet för att inte gå miste om offentliga bidrag. Föreningar vars huvudsakliga syfte är att utföra tjänster finansierade av offentliga medel svarar oftare än andra föreningar att de anpassat sin verksamhet, avstått från att framföra kritik eller anpassat vilka åsikter de uttryckt offentligt för att inte gå miste om offentliga bidrag.

Principen om dialog

Principen om dialog handlar om att förhållandet mellan det civila samhället och regeringen bör präglas av dialog och bygga på ett ömsesidigt förtroende. Resultaten visar att andelen föreningar som haft kontakt med regionala eller statliga aktörer under det senaste året har legat kvar på samma nivå som 2021, medan det har skett en viss ökning vad gäller kontakter med kommunala aktörer. Detta innebär att situationen har stabiliserat sig efter den minskning av kontakter med offentliga företrädare som skedde mellan 2020 och 2021.

Resultaten visar vidare att föreningar generellt sett är nöjda med kontakten med offentliga aktörer. En majoritet bland föreningar anser att förhållandet med offentlig sektor präglas av ömsesidigt förtroende. De flesta föreningar tycker också att

företrädare för offentlig sektor bidrar till ett bra samarbetsklimat och lyssnar på föreningarnas synpunkter.

De flesta föreningar vill gärna samverka mer med offentlig sektor än vad de gör idag. Ett hinder för sådan samverkan är kunskap om vilka samverkansformer som finns och hur dessa kan utnyttjas på bästa sätt.

Principen om öppenhet och insyn

Principen om öppenhet och insyn handlar om vikten av transparenta beslutsprocesser. Öppenhet och transparens mellan offentlig sektor och det civila samhället bidrar till ett ömsesidigt förtroende mellan parterna. Offentlig sektor kan förvänta sig insyn i det civila samhället vad gäller verksamhet som bedrivs med stöd av offentliga medel. Detta måste dock balanseras mot det civila samhällets behov av självständighet och integritet. Samtidigt bör det civila samhället, i sin roll som intressebevakare och opinionsbildare, ha goda möjligheter till insyn i politiska beslut.

En viktig förutsättning för öppenhet är möjligheten att komma i kontakt med ansvariga politiker och tjänstepersoner. Det är en större andel bland föreningar som tycker att det är lätt att komma i kontakt med tjänstepersoner jämfört med politiker.

Ungefär en av tre föreningar anser att de har goda möjligheter till insyn i och dialog kring viktiga beslut som rör deras verksamhet, vilket är på samma nivå som de senaste åren.

Principen om mångfald

Principen om mångfald innebär att samhället välkomnar det civila samhället som utförare av välfärdstjänster. Principen innebär även att en mångfald av organisationer och olika former av relationer mellan det civila samhället och offentlig sektor ses som önskvärdt. Utifrån principen om mångfald kan det därför ses som en negativ utveckling att andelen föreningar som bedriver verksamhet på uppdrag av offentlig sektor har minskat något de senaste åren. Det skulle kunna innebära att också mångfalden bland ideella utövare av välfärdstjänster har minskat.

En annan betydelse av principen är att det civila samhället ska spegla samhället i stort och att alla människor i Sverige ska ha goda förutsättningar att engagera sig. Att bidragssystemet är tillgängligt är viktigt för att säkerställa att människor med olika bakgrunder och åldrar, har möjlighet att dels engagera sig, dels ta del av offentliga bidrag. Bland de föreningar för vilka det har varit relevant att söka kommunala bidrag svarar de flesta att informationen om bidragen är lätt att hitta och att det är lätt att förstå hur man går till väga för att ansöka. Betydligt färre föreningar anser att det är lätt att hitta information om regionala och statliga bidrag och att ansökningsprocessen för dessa bidrag är lätt att förstå.

Resultaten i årets rapport visar att föreningar som till största delen består av äldre personer (65 år eller äldre) har tappat medlemmar i större utsträckning än föreningar med yngre medlemmar. De restriktioner som funnits under pandemin har påverkat äldre, och andra riskgrupper, mer än andra. Denna skulle kunna vara en förklaring till varför en högre andel föreningar som har äldre som målgrupp sett en minskning i antalet medlemmar. Samtidigt har det civila samhället genomgått en omfattande, och snabb, digitaliseringsprocess. Denna ställer nya krav på digitala kunskaper som vissa, men inte alla, äldre kan ha svårare att tillägna sig jämfört med yngre personer (MUCF 2022).

Principen om kvalitet

Principen om kvalitet innebär att det finns ett värde i att civilsamhällets aktörer är utförare av välfärdstjänster. Andelen ideella föreningar som utför verksamhet på uppdrag av offentliga aktörer minskade mellan 2018 och 2021, vilket kan ses som negativt utifrån principen om kvalitet. Denna nedgång bröts dock under 2022. Dessutom är det en låg andel föreningar som bedömer att de har möjlighet att konkurrera i offentliga upphandlingar. Det ska ses mot bakgrunden att långt ifrån alla föreningar vill bedriva uppdragsverksamhet eller delta i offentliga upphandlingar. Samtidigt är det en majoritet av föreningarna som anser att de tjänster man utför erkänns och värderas på ett rättvist sätt av offentlig sektor.

Principen om kvalitet säger också att verksamhet som bedrivs på uppdrag av offentliga aktörer ska kunna följas upp och utvärderas. Utvärdering och uppföljning ska utformas efter det civila samhällets förutsättningar och med hänsyn tagen till

varje organisations syfte och karaktär. Resultaten visar att de flesta föreningar genomför någon form av utvärdering av sin verksamhet. Vanligast är att det har skett på organisationens egna initiativ, men många föreningar genomför också utvärderingar för att uppfylla krav från offentlig sektor. En majoritet av föreningarna som utvärderat sin verksamhet anser att det har lett till en förbättring av verksamheten.

8. Slutord

Syftet med denna rapport har varit att följa upp hur föreningars villkor varit under 2022 samt visa hur utvecklingen sett ut under senare år. I rapporten har även en redovisning gjorts av hur covid-19-pandemin påverkat ideella föreningar under åren 2020–2022.

Det civila samhället har varit utsatt för stora utmaningar under de senaste åren. Covid-19-pandemin har haft en stor negativ påverkan på föreningars möjligheter att bedriva verksamhet bland annat som en följd av de restriktioner som införts. Många föreningar har även tappat medlemmar, och detta gäller särskilt föreningar som riktar sig mot äldre.

I början av 2022 togs kvarvarande restriktioner bort i samband med att covid-19 inte längre klassades som en samhällsfarlig sjukdom. Rapporten visar att de negativa effekterna av pandemin har minskat jämfört med 2020 och 2021, men många föreningar kämpar fortfarande med effekterna av pandemin. Sju av tio föreningar anger att pandemin påverkat deras möjlighet att bedriva verksamhet på ett negativt sätt under 2022.

Under 2022 uppstod dessutom nya samhällsutmaningar i form av Rysslands invasion av Ukraina, stigande elpriser och hög inflation. Var tredje förening svarar att det senaste årets höga inflation och stigande elpriser har påverkat deras möjligheter att bedriva verksamhet på ett negativt sätt, och bland idrottsföreningar är andelen ännu högre.

Trots dessa utmaningar uppger de flesta föreningar att det generellt sett finns goda förutsättningar att bedriva verksamhet och de flesta bedömer att det finns tillräckligt många som är intresserade av att engagera sig för att de ska kunna bedriva verksamhet i framtiden. Årets undersökning pekar dock på oroande tendenser. Andelen föreningar som anger att de har goda förutsättningar att bedriva verksamhet har minskat under senare år. Även andelen som anser att de har möjlighet att bedriva och utveckla verksamheten under de kommande åren har minskat.

Civilsamhället utgör en grundpelare i vår demokrati och fyller en viktig roll som opinionsbildare och röstbärare. Det är därför allvarligt att framtidstron bland ideella

föreningar försämrats. Myndigheten ser även med oro på det faktum att många föreningar tappat medlemmar under senare år. Förutom att det på sikt riskerar att bidra till sämre förutsättningar för föreningar att bedriva verksamhet så riskerar det även att få negativa konsekvenser på demokratin. Detta genom att föreningars roll som röstbärare och opinionsbildare riskerar att försvagas.

Det kommer att vara av särskilt stor vikt att följa utvecklingen av villkoren för det civila samhället under de kommande åren samt att säkerställa att föreningarna ges fortsatt goda förutsättningar att verka.

9. Referenser

FN (2003). *Handbook on Non-Profit Institutions in the System of National Accounts*. Förenta Nationerna.

MUCF (2020). *En mångfald av villkor och förutsättningar - Fördjupad uppföljning av det civila samhällets villkor*. Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

MUCF (2022). *Digitalisering för alla?* Växjö: Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Prop. 2009/10:55. *En politik för det civila samhället*.

SCB (2022). *Det civila samhället 2020 – satelliträkenskaper*. Statistiska centralbyrån.

SFS 2018:1425. *Förordning med instruktion för Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor*.

Tillväxtanalys (2014). *Bättre statistik för bättre regional- och landsbygds politik*. Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser.

10. Metodbilaga

Denna metodbilaga innehåller en beskrivning av datainsamling och metod för framtagandet av rapporten.

Enkätundersökning

MUCF har sedan år 2012 genomfört en uppföljning av det civila samhällets villkor via en enkätundersökning riktad till det civila samhällets organisationer.

Datainsamlingen för uppföljning avseende 2022 genomfördes mellan den 22 december 2022 och den 28 februari 2023. Sist i denna bilaga finns enkäten i sin helhet, så som den såg ut i den version som postades till föreningarna. Utöver att besvara enkäten postalt så hade föreningarna även möjlighet att besvara enkäten via webben.

Urval och svarsfrekvens

MUCF beställde ett slumpvis urval ur SCB:s företagsregister. Det ursprungliga urvalet (bruttourval) bestod av 3 000 ideella föreningar som också klassificeras av SCB som ekonomiskt aktiva. Rampopulationen bestod av 26 887 föreningar.

Under datainsamlingens gång kom 291 frågeformulär i retur från posten. Det var 6 organisationer som meddelade att de inte kunde/ville delta eftersom de inte föll inom ramen för undersökningens syfte. Det gav ett nettourval om 2 703 föreningar.

Totalt har 1 519 föreningar besvarat enkäten. Det ger en nettosvarsfrekvens på 56,2 procent och en bruttosvarsfrekvens på 50,6 procent.

Bortfallsanalys

Det är viktigt att de föreningar som svarar på enkäten är representativa för ideella föreningar i allmänhet. Om en viss typ av förening är över- eller underrepresenterad i förhållande till rampopulationen kan det ge en missvisande bild av villkoren för ideella föreningar. Sådan missrepresentation kan uppstå i två led. Dels kan slumpmässiga avvikelser uppstå i samband med att urvalet görs, dels kan det uppstå om vissa typer av föreningar i högre grad än andra svarar på enkäten. Här nedan redovisas skillnader mellan rampopulation och urval samt mellan urval och de svarande föreningarna.

Jämförelse mellan rampopulation och urval

Rampopulationen består av de ideella föreningar som SCB har i sitt företagsregister och som av SCB klassificeras som ekonomiskt aktiva. Totalt sett består rampopulationen av 26 887 föreningar. I tabell 10.1 redovisas antalet föreningar och dess andelar av rampopulation respektive urval. I tabellen framgår att urvalet på ett bra sätt återspeglar rampopulationen. Föreningar med 5 anställda eller mer i blandade kommuner är dock något underrepresenterade i urvalet.

Tabell 10.1 Jämförelse mellan rampopulation och urval, efter kommuntyp och antal anställda

Kommuntyp	Anställda	Rampopulation		Urval (brutto)		Urval / rampop.
		Antal	Andel (procent)	Antal	Andel (procent)	
Blandade kommuner	Inga anställda	8 139	30,3	916	30,5	1,01
Blandade kommuner	1–4 anställda	3 434	12,8	374	12,5	0,98
Blandade kommuner	5 eller fler anställda	1 733	6,4	177	5,9	0,92
Landsbygdskommuner	Inga anställda	4 022	15,0	464	15,5	1,03
Landsbygdskommuner	1–4 anställda	1 346	5,0	159	5,3	1,06
Landsbygdskommuner	5 eller fler anställda	461	1,7	50	1,7	0,97
Storstadskommuner	Inga anställda	4 211	15,7	468	15,6	1,00
Storstadskommuner	1–4 anställda	1 949	7,2	223	7,4	1,03
Storstadskommuner	5 eller fler anställda	1 592	5,9	169	5,6	0,95
Summa		26 887	100	3 000	100	

Jämförelse mellan urval och svarande

I tabell 10.2 redovisas antalet föreningar och dess andelar av urvalet respektive av svarande. I tabellen framgår att antalet svarande bland föreningar utan anställda i storstadskommuner är underrepresenterade jämfört med urvalet samtidigt som antalet föreningar i landsbygdskommuner och blandade kommuner med 1–4 anställda är överrepresenterade.

Tabell 10.2. Jämförelse mellan urval och svarande, efter kommuntyp och antal anställda

Kommuntyp	Anställda	Urval (brutto)		Svarande		Svarande/ urval
		Antal	Andel (procent)	Antal	Andel (procent)	
Blandade kommuner	Inga anställda	916	30,5	446	29,4	0,96
Blandade kommuner	1–4 anställda	374	12,5	222	14,4	1,17
Blandade kommuner	5 eller fler anställda	177	5,9	106	7,0	1,18
Landsbygdskommuner	Inga anställda	464	15,5	224	14,7	0,95
Landsbygdskommuner	1–4 anställda	159	5,3	97	6,4	1,20
Landsbygdskommuner	5 eller fler anställda	50	1,7	25	1,6	0,99
Storstadskommuner	Inga anställda	468	15,6	178	11,7	0,75
Storstadskommuner	1–4 anställda	223	7,4	125	8,2	1,11
Storstadskommuner	5 eller fler anställda	169	5,6	96	6,3	1,12
Summa		3 000	100	1 519	100	

Viktning

För att kompensera för avvikelser bland svarande föreningar jämfört med rampopulationen har resultaten viktats. Det innebär i korthet att svaren från de typer av föreningar som är underrepresenterade (i förhållande till rampopulationen) viktas upp (det vill säga ges en större påverkan) vid beräkning av resultaten. På motsvarande sätt viktas svaren från de föreningar som är överrepresenterade ned. På detta sätt tas hänsyn till både slumpmässiga avvikelser i samband med urvalet samt slumpmässiga och systematiska avvikelser i samband med att föreningar svarar på enkäten. Viktning har gjorts utifrån de kategorier som redovisas i tabell 10.1 och 10.2 det vill säga Kommuntyp och Antal anställda då det är för dessa två kategorier vi har kännedom om hur rampopulationen ser ut.

Klassificering av föreningar

För att kunna studera om villkoren skiljer sig åt mellan föreningar med olika inriktning har vi utgått från en indelning av icke-vinstdrivande organisationer, International Classification of Non-Profit Organizations (ICNPO) som FN tagit fram. Vi har använt den uppgift om bransch som SCB har information om i företagsregistret för alla ideella föreningar och matchat den mot FN:s indelning. Vi har kategoriserat föreningarna utifrån de tre vanligaste inriktningarna, nämligen idrottsföreningar, intresseföreningar och kulturföreningar.

Vi har även inkluderat gruppen “Övriga” som därmed inkluderar föreningar med olika inriktningar. För år 2014 saknas information om inriktning, därför exkluderas

året från analyser där vi jämför utvecklingen över tid för föreningar med olika inriktning. Förutom att gruppen ”Övriga” även inkluderats är tillvägagångssättet detsamma som för rapporten En mångfald av villkor och förutsättningar. Där återfinns en utförligare beskrivning av tillvägagångssätt.⁴

Tidigare års undersökningar

Data från årets enkät har, då det är möjligt, jämförts med data insamlad för åren 2018, 2020 och 2021. Då det har skett en revidering av uppgifterna för 2020 och 2021 är uppgifterna som presenteras i denna rapport inte jämförbara med tidigare publicerade uppgifter för dessa år.

Tabell 10.3 redovisar information om datamaterialet för samtliga år som används som underlag i denna rapport.

Tabell 10.3 Urval och svarsfrekvenser 2018–2022

År	Rampopulation (antal)	Urval (antal)	Svarsfrekvens (brutto, procent)	Antal föreningar i datamaterialet
2018	28 131	2 100	56	1 131
2020	27 435	3 000	49	1 456
2021	27 137	3 000	43	1 298
2022	26 887	3 000	51	1 519

---

⁴ MUCF, 2020, En mångfald av villkor och förutsättningar, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor.

Så här fyller du i formuläret

Frågorna besvaras genom att sätta ett kryss i en ruta . Använd en penna med svart eller blå färg, gärna en bläck- eller kulspetspenna. Fyll endast i ett svar per fråga om inget annat anges. Om du skulle råka sätta ett kryss i fel ruta, fyll i rutan helt och sätt därefter ett nytt kryss i rätt ruta.

Bakgrundsfrågor
1. Du som svarar på enkäten: Vilken är din position inom organisationen?

- Ordförande, vice ordförande eller motsvarande
 Medlem av styrelse
 Anställd i organisationen
 Annan position: .....

2. Bedrev er organisation någon verksamhet under 2022?

- Ja → **Gå till fråga 4**
 Nej

3. Varför bedrev er organisation ingen verksamhet under 2022?

Flera svarsalternativ får markeras.

- Bristande ekonomi
 Brist på lokaler
 Bristande intresse eller tid bland medlemmar att engagera sig i organisationen
 Brist på personer som kan tänka sig att vara ansvariga
 Brister i infrastruktur eller liknande (ex. det är svårt att ta sig till organisationen)
 Brist på erkännande från politiker eller tjänstepersoner i offentlig sektor
 För stor administrativ börda
 Hot eller våld mot organisationen
 Coronapandemin
 Annan anledning: .....

↳ **Om ingen verksamhet bedrevs under 2022, gå till fråga 39**

4. Hur många medlemmar har er organisation?

	Inga	1-25	26-50	51-100	101-200	201-500	501+
Personer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Andra organisationer	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

5. På vilken nivå är er organisation verksam?

Flera svarsalternativ får markeras.

- Lokal eller kommunal nivå
 Regional- eller lämsnivå
 Nationell nivå
 Internationell nivå
 Annan

6. Vilka åldrar utgörs era medlemmar till största delen av?

- Barn och unga (0–25 år)
 Vuxna (26–64 år)
 Äldre (65 år eller äldre)
 Vet ej

7. Vilka av följande syften är det främsta syftet för din organisations verksamhet?

Om din organisation arbetar med flera av syftena, välj det som är det främsta.

- Vara en röstbärare och opinionsbildare
 Ge service/erbjuda verksamhet till medlemmar eller människor i allmänhet
 Vara en utförare och leverantör av tjänster finansierade av offentliga medel
 Förvalta egendom som medlemmarna äger gemensamt
 Min organisation arbetar inte med något av syftena ovan

Självständighet och oberoende**8. Hur viktiga är följande inkomstkällor för er verksamhet?**

Markera med ett kryss för varje rad.

	Inte en inkomstkälla för oss	Inte alls viktiga	Ganska viktiga	Mycket viktiga	Vet ej
Medlemsavgifter	☐	☐	☐	☐	☐
Intäkt från egen försäljning av varor eller tjänster (t.ex. lotterier, deltagaravgifter eller uthyrning av lokaler)	☐	☐	☐	☐	☐
Avkastning på eget kapital/finansiella intäkter	☐	☐	☐	☐	☐
Överföringar från huvud- eller paraplyorganisation	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrag för <u>organisationens ordinarie verksamhet</u> från kommun, stat eller region (t.ex. organisations-, verksamhetsbidrag eller aktivitetsstöd)	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrag för att <u>driva särskilda projekt</u> från kommun, stat eller region	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrag för lokal eller anläggning	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrag från någon av EU:s fonder eller annat EU-organ	☐	☐	☐	☐	☐
Ersättning för utförande av uppdrag som inte upphandlats åt kommun, stat eller region (t.ex. uppdragsersättning)	☐	☐	☐	☐	☐
Bidrag från icke-statliga fonder eller stiftelser	☐	☐	☐	☐	☐
Gåvor från enskilda personer (donationer/insamling)	☐	☐	☐	☐	☐
Inkomst från finansiärer utomlands (enskilda individer eller organisationer)	☐	☐	☐	☐	☐
Sponsring eller gåvor från företag	☐	☐	☐	☐	☐
Annat	☐	☐	☐	☐	☐

9. Hur stor andel av er organisations årliga intäkter kommer från stat, region eller kommun?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Ingen del alls	En mindre andel	Ungefär hälften	En övervägande del	Vår enda inkomstkälla
Staten (t.ex. nationella myndigheter, Länsstyrelsen)	☐	☐	☐	☐	☐
Region (t.ex. regioner, kommunförbund)	☐	☐	☐	☐	☐
Kommun (t.ex. kommunal förvaltning eller nämnd)	☐	☐	☐	☐	☐

10. Hur väl stämmer nedanstående påståenden gällande offentliga aktörers bidragsprocesser?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej	Inte relevant för oss
Bidragsprocessen vid ansökan av statliga bidrag är tydlig och transparent	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bidragsprocessen vid ansökan av regionala bidrag är tydlig och transparent	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Bidragsprocessen vid ansökan av kommunala bidrag är tydlig och transparent	☐	☐	☐	☐	☐	☐

11. Hur stor andel av de ekonomiska medel ni får från stat, region eller kommun kan endast användas till särskilda projekt eller ändamål?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Ingen del alls	En mindre andel	Ungefär hälften	En övervägande del	Allt	Vet ej
Staten (t.ex. nationella myndigheter, Länsstyrelsen)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Region (t.ex. regioner, kommunförbund)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommun (t.ex. kommunal förvaltning eller nämnd)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. Organisationer kan arbeta på uppdrag av stat, region eller kommun genom att få ersättning för utförandet av tjänster, mindre eller större. Hur stor del av verksamheten i er organisation bedrivs på uppdrag av stat, region eller kommun?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Ingen del alls	En mindre andel	Ungefär hälften	En övervägande del	All verksamhet	Vet ej
Staten (t.ex. nationella myndigheter, Länsstyrelsen)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Region (t.ex. regioner, kommunförbund)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kommun (t.ex. kommunal förvaltning eller nämnd)	☐	☐	☐	☐	☐	☐

13. Organisationers självständighet och oberoende gentemot offentlig sektor är ett viktigt inslag i demokratin. Hur väl stämmer följande påståenden för er organisation?

Med offentliga företrädare menas t.ex. tjänstepersoner från kommun, region eller stat men även politiker.

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej
De senaste 12 månaderna har vi haft möjlighet att bedriva vår verksamhet självständigt utan <u>obefogad</u> kontroll eller inblandning från kommun, region eller stat	☐	☐	☐	☐	☐
De senaste 12 månaderna har vi på något sätt anpassat vår verksamhet för att inte gå miste om <u>bidrag</u> från kommun, region eller stat	☐	☐	☐	☐	☐
De senaste 12 månaderna har vi på något sätt anpassat vilka åsikter vi uttrycker offentligt för att inte gå miste om <u>bidrag</u> från kommun, region eller stat	☐	☐	☐	☐	☐
De senaste 12 månaderna har vi avstått från att framföra kritik till offentliga företrädare för att inte gå miste om <u>bidrag</u> från kommun, region eller stat	☐	☐	☐	☐	☐
De senaste 12 månaderna har vi upplevt att offentliga företrädare försökt <u>påverka inriktningen på vår verksamhet</u> på ett obefogat sätt	☐	☐	☐	☐	☐
De senaste 12 månaderna har vi upplevt att offentliga företrädare försökt <u>påverka vilka åsikter vi uttrycker offentligt</u> på ett obefogat sätt	☐	☐	☐	☐	☐

14. Hur många aktörer från offentlig sektor har beviljat bidrag till er organisation för verksamhetsåret 2022?

Offentlig sektor omfattar stat, regioner och kommuner.

- 1 aktör
 2–4 aktörer
 5–9 aktörer
 10 aktörer eller mer
 Inte aktuellt då vi inte fått någon finansiering från offentlig sektor → **Gå till fråga 16**

15. Finns det någon enskild aktör från offentlig sektor som finansierar mer än hälften av er organisations verksamhet?

- Ja
 Nej

Dialog

16. Har er organisation under de senaste 12 månaderna haft kontakt med någon offentlig företrädare (t.ex. politiker eller tjänsteperson) från antingen kommun, region eller stat?

Med offentliga företrädare avses t.ex. tjänstepersoner från kommun, region eller stat men även politiker.

- Ja
 Nej → **Gå till fråga 19**
 Vet ej → **Gå till fråga 19**

17. Vilka former av kontakt har er organisation haft med offentliga företrädare under de senaste 12 månaderna?

Flera alternativ får markeras.

	Kommunal nivå	Regional nivå	Statlig nivå	Inte aktuellt
Kontakt med handläggare i samband med bidragsansökan	☐	☐	☐	☐
Uppvakting (möte som vår organisation tagit initiativ till)	☐	☐	☐	☐
Tjänsteperson eller politiker har tagit kontakt med oss för att rådgöra i en särskild fråga	☐	☐	☐	☐
Deltagande i råd, samverkansorgan, referensgrupp eller liknande	☐	☐	☐	☐
Dialog kring gemensamt projekt eller uppdragsverksamhet	☐	☐	☐	☐
Svarat på remiss eller på annat sätt bidragit till statlig utredning			☐	☐
Annan typ av kontakt	☐	☐	☐	☐
Ingen kontakt alls	☐	☐	☐	

18. Hur upplever er organisation kontakten och dialogen med offentliga företrädare?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej
De företrädare vi har kontakt med bidrar till ett bra samarbetsklimat	☐	☐	☐	☐	☐
De företrädare vi har kontakt med lyssnar på oss	☐	☐	☐	☐	☐
Våra synpunkter har betydelse för de beslut som fattas	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att komma i kontakt med ansvariga politiker	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att komma i kontakt med ansvariga tjänstepersoner	☐	☐	☐	☐	☐
De företrädare vi möter har förståelse för vår organisations villkor och förutsättningar	☐	☐	☐	☐	☐
Vi blir likvärdigt behandlade som andra organisationer i kontakter med offentliga aktörer	☐	☐	☐	☐	☐

Kvalitet och utvärdering

19. Hur ser ni på samverkan med offentlig sektor?

Samverkan kan betyda olika typer av samarbeten där varje deltagare bidrar med olika saker. Formerna för samverkan kan se olika ut beroende på vad det gäller och vilka organisationer det är som deltar. Med offentliga företrädare menas t.ex. tjänstepersoner från kommun, region eller stat men även politiker.

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej	Inte relevant för oss
Offentliga företrädare har en god förståelse för de värden vi skapar för våra medlemmar och för andra	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De tjänster som vi utför, åt våra medlemmar och åt andra, erkänns och värderas på ett rättvist sätt av offentlig sektor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Offentliga företrädare har goda kunskaper om olika metoder för hur de kan samverka med organisationer likt vår	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Inom vår organisation finns det goda kunskaper om olika metoder för samverkan med offentlig sektor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det finns goda möjligheter för vår organisation att konkurrera i upphandling av tjänster	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi skulle gärna samverka mer med offentlig sektor än vad vi gör idag	☐	☐	☐	☐	☐	☐

20. Genomför er organisation någon slags utvärdering (t.ex. enkel statistik över antal möten, klienter, aktiviteter, standardiserad kvalitetskontroll eller effektutvärdering) i hela eller delar av er organisation/verksamhet?

- Ja
 Nej → **Gå till fråga 23**
 Vet ej → **Gå till fråga 23**

21. Vad utgör det främsta skälet till att ni utvärderar i er verksamhet?

Välj ett alternativ.

- Vi måste uppfylla krav från offentlig sektor
 Vi måste uppfylla krav av andra uppdragsgivare/finansiärer
 Det sker på initiativ av organisationen själv

22. I vilken utsträckning stämmer det att utvärderingsarbetet har förbättrat er organisations verksamhet?

- Stämmer mycket dåligt
 Stämmer ganska dåligt
 Stämmer ganska bra
 Stämmer mycket bra
 Vet ej

Långsiktiga förutsättningar

23. Organisationers möjligheter att planera långsiktigt kan påverkas av många olika saker. I vilken grad stämmer följande påståenden in på er organisation?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej
Bidragssystemets nuvarande utformning gör det svårt för oss att ha en långsiktig planering	☐	☐	☐	☐	☐
Lagar och regler gör det svårt för oss att ha en långsiktig planering	☐	☐	☐	☐	☐
Osäkra intäkter gör det svårt för oss att ha en långsiktig planering	☐	☐	☐	☐	☐
Osäkra utgifter gör det svårt för oss att ha en långsiktig planering	☐	☐	☐	☐	☐

24. I vilken utsträckning stämmer följande påståenden in på era förutsättningar?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej
Vår organisation har tillräckliga resurser för att söka offentliga bidrag	☐	☐	☐	☐	☐
Det finns lagar och regler som försvårar för oss att <u>bedriva</u> vår kärnverksamhet	☐	☐	☐	☐	☐
Det finns lagar och regler som försvårar för oss att <u>utveckla</u> vår kärnverksamhet	☐	☐	☐	☐	☐
Vi har under det senaste året haft ekonomiska förutsättningar att bedriva vår kärnverksamhet	☐	☐	☐	☐	☐
Vi tror oss ha goda möjligheter att <u>bedriva</u> vår verksamhet även de närmast kommande åren	☐	☐	☐	☐	☐
Vi tror oss ha goda möjligheter att <u>utveckla</u> vår verksamhet även de närmast kommande åren	☐	☐	☐	☐	☐

25. Har ni som är aktiva i organisationen funderat på att lägga ner eller låta organisationen vila?

- Ja, vi har diskuterat frågan ett flertal gånger under de senaste 12 månaderna
- Ja, frågan har kommit upp någon enstaka gång under de senaste 12 månaderna
- Ja, men inte under de senaste 12 månaderna
- Nej → **Gå till fråga 27**

26. Vad har varit den främsta anledningen till att ni diskuterat att lägga ner eller låta organisationen vila?

Välj ett alternativ.

- Bristande ekonomi
- Brist på lokaler
- Bristande intresse eller tid bland medlemmar att engagera sig i organisationen
- Brister i infrastruktur eller liknande service (ex. det är svårt att ta sig till organisationen)
- Brist på erkännande från politiker eller tjänstepersoner i offentlig sektor
- För stor administrativ börda
- Hot eller våld mot organisationen
- Annan anledning

Öppenhet och insyn

27. Hur väl stämmer följande påståenden?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej	Inte relevant för oss
Vi har goda möjligheter till insyn och dialog i politiska beslutsprocesser som rör vår verksamhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vi har goda möjligheter till insyn och dialog kring viktiga beslut som rör våra intresseområden	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vår relation med offentlig sektor präglas av ömsesidigt förtroende	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det offentliga krav på insyn i vår verksamhet är problematiskt av integritetsskäl	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Mångfald

28. Om du försöker göra en uppskattning, hur har antalet medlemmar förändrats under de senaste 12 månaderna?

- Minskat med mer än 50 procent
- Minskat med 41–50 procent
- Minskat med 31–40 procent
- Minskat med 21–30 procent
- Minskat med 11–20 procent
- Minskat med 1–10 procent
- Oförändrat
- Ökat med 1–10 procent
- Ökat med 11–20 procent
- Ökat med 21–30 procent
- Ökat med 31–40 procent
- Ökat med 41–50 procent
- Ökat med mer än 50 procent
- Vet ej
- Vi har endast andra organisationer som medlemmar

29. I vilken utsträckning stämmer följande påståenden in på era förutsättningar?**Markera med ett kryss för varje rad.**

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej	Inte relevant för oss
Det är tillräckligt många som är intresserade av att engagera sig och delta för att vi ska kunna bedriva verksamhet de kommande åren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är tillräckligt många som är intresserade av att inneha förtroendeuppdrag för att vi ska kunna bedriva verksamhet de kommande åren	☐	☐	☐	☐	☐	☐

30. I vilken utsträckning instämmer ni i följande?**Markera med ett kryss för varje rad.**

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej	Inte relevant för oss
Det är lätt att hitta information om de kommunala bidrag som finns att söka	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att förstå hur man söker kommunala bidrag och vilka krav som måste uppfyllas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att hitta information om de regionala bidrag som finns att söka	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att förstå hur man söker regionala bidrag och vilka krav som måste uppfyllas	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att hitta information om de statliga bidrag som finns att söka	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Det är lätt att förstå hur man söker statliga bidrag och vilka krav som måste uppfyllas	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Coronapandemin**31. Hur har coronapandemin påverkat er organisation under de senaste 12 månaderna?****Markera med ett kryss för varje rad.**

	Mycket negativt	Ganska negativt	Inte alls	Ganska positivt	Mycket positivt
Coronapandemin har påverkat min organisations möjligheter att bedriva verksamhet	☐	☐	☐	☐	☐
Coronapandemin har påverkat min organisations möjligheter att bedriva påverkansarbete	☐	☐	☐	☐	☐
Coronapandemin har påverkat antalet medlemmar i min organisation	☐	☐	☐	☐	☐
Coronapandemin har påverkat min organisations ekonomiska situation	☐	☐	☐	☐	☐

Elpriser och inflation

32. Under det senaste året har elpriserna ökat och inflationen varit hög. Hur har detta påverkat er organisation och målgruppen för organisationens verksamhet?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Mycket negativt	Ganska negativt	Inte alls	Ganska positivt	Mycket positivt	Vet ej
De höga elpriserna och inflationen har påverkat min organisations möjligheter att bedriva verksamhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
De höga elpriserna och inflationen har påverkat målgruppen för min organisations verksamhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Digitalisering

33. I hur stor utsträckning bedriver ni verksamhet digitalt idag och i hur stor utsträckning skulle ni vilja göra det framöver? Försök att räkna med all verksamhet.

Markera med ett kryss för varje rad.

	Ingen del	Mycket liten del	Ganska liten del	Ungefär hälften	Ganska stor del	Mycket stor del	Alla delar	Vet ej
Hur stor del av er verksamhet bedriver ni digitalt idag?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Hur stor del av er verksamhet vill ni bedriva digitalt i framtiden?	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

34. Har er organisation börjat använda artificiell intelligens (AI) i någon del av verksamheten?

- Ja
- Nej
- Vet inte

35. Hur ser ni på följande påståenden kopplade till digitalisering?

Markera med ett kryss för varje rad.

	Stämmer mycket dåligt	Stämmer ganska dåligt	Stämmer ganska bra	Stämmer mycket bra	Vet ej
Digitaliseringen har lett till att vi utformat ny verksamhet	☐	☐	☐	☐	☐
Våra medlemmar/brukare har tillgång till nödvändig utrustning (som t.ex. datorer, internetuppkoppling) för att delta i vår digitala verksamhet på ett bra sätt	☐	☐	☐	☐	☐
Våra medlemmar/brukare har tillräckliga kunskaper för att delta i vår digitala verksamhet på ett bra sätt	☐	☐	☐	☐	☐
Vår organisation har tillgång till nödvändig utrustning (som t.ex. datorer, internetuppkoppling) för att bedriva digital verksamhet på ett bra sätt	☐	☐	☐	☐	☐
Vår organisation har tillräckliga kunskaper för att bedriva digital verksamhet på ett bra sätt	☐	☐	☐	☐	☐
Digitaliseringen har förbättrat vår dialog med offentliga aktörer	☐	☐	☐	☐	☐
Digitaliseringen har förbättrat vår interna demokrati	☐	☐	☐	☐	☐
Digitaliseringen har förbättrat våra möjligheter att bedriva påverkansarbete	☐	☐	☐	☐	☐

Hot och hat

36. Har er organisation eller dess medlemmar under de senaste 12 månaderna råkat ut för våld, skadegörelse eller stöld kopplat till organisationens verksamhet?

Exempel på händelser som räknas som våld, skadegörelse eller stöld:

- Slag, spark eller liknande
- Knuff eller liknande
- Våld med vapen
- Anlagd brand/sprängning
- Klotter
- Stöld

- Ja, flera gånger i veckan
- Ja, någon gång i veckan
- Ja, någon gång i månaden
- Ja, men mer sällan
- Nej

37. Har er organisation eller dess medlemmar under de senaste 12 månaderna råkat ut för hot eller trakasserier kopplat till organisationens verksamhet?

Exempel på händelser som räknas som hot eller trakasserier:

- Hotfullt uttalande öga mot öga
- Hotfullt telefonsamtal, sms/mms eller brev
- Hotfull e-post
- Hot/påhopp via sociala medier
- Uthängd på internet
- Obehagligt besök, förföljelse eller kartläggning

- Ja, flera gånger i veckan
- Ja, någon gång i veckan
- Ja, någon gång i månaden
- Ja, men mer sällan
- Nej

38. Har er organisation eller dess medlemmar under de senaste 12 månaderna på grund av utsatthet eller på grund av oron för att utsättas för våld, skadegörelse, stöld, hot eller trakasserier...

	Ja	Nej
... avstått från att engagera eller uttala er i en specifik fråga?	☐	☐
... ändrat sättet att engagera eller uttala er i en specifik fråga?	☐	☐
... avstått från att bedriva verksamhet?	☐	☐
... ändrat sättet på vilket ni bedriver verksamhet?	☐	☐

39. Var det någon särskild fråga/frågor som du tyckte var svåra att svara på eller vill du kommentera något annat i enkäten?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Stort tack för att du svarade på enkäten!

Har du förlorat ditt svarskuvert?

Skicka frågeformuläret portofritt till:
FRISVAR
Institutet för kvalitetsindikatorer
204 65 081
400 99 GÖTEBORG

